

Ochrana života a zdraví prostředky trestního práva

Dominika Vinklarová

Bakalářská práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Dominika Vinklarová**
Osobní číslo: **L17439**
Studijní program: **B2825 Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Ochrana života a zdraví prostředky trestního práva**

Zásady pro vypracování

1. Charakterizuje právní rámec ochrany života a zdraví.
2. Specifikujte trestné činy proti životu a zdraví a proveďte výklad jednotlivých skutkových podstat.
3. Proveďte komparaci právní úpravy trestné činnosti na ochranu života a zdraví v ČR a v SR.
4. Na základě statistických údajů analyzujte z hlediska četnosti, skladby a objasnenosti trestnou činnosti v souvislosti s ochranou života a zdraví v ČR.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. JELÍNEK, J. a kol. Trestní právo hmotné. 1. vydání. Praha: Leges, 2009, 896 s., ISBN 978-80-87212-24-0.
 2. DRAŠTÍK, Antonín; FREMR, Robert; DURDÍK, Tomáš; RŮŽIČKA, Miroslav; STOLAŘ, Alexander a kol. Trestní zákoník: Komentář. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015, 1696 s. ISBN 9788074787904.
 3. TOMÁŠEK, Jan. Úvod do kriminologie. Plzeň: Jan Čeněk 2019, 215 s. ISBN 9788073807467.
- Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce:

JUDr. Radomíra Veselá, Ph.D.
Ústav environmentální bezpečnosti

Datum zadání bakalářské práce: 1. listopadu 2019
Termín odevzdání bakalářské práce: 15. května 2020

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2019

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne:

Jméno a příjmení studenta:

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá právním rámcem ochrany života a zdraví, dále se v práci nachází specifikace trestných činů proti životu a zdraví a výklad skutkových podstat – toto jsou hlavní témata teoretické části práce.

V práci je vytvořena komparace právní úpravy trestné činnosti na ochranu zdraví a života v České republice a ve Slovenské republice, taktéž obsahuje analýzu trestné činnosti na území České republiky z hlediska četnosti, skladby a objasněnosti trestné činnosti. Komparace trestné činnosti a analýza trestné činnosti jsou obsahem praktické části práce.

Klíčová slova: trestní právo, ochrana a života a zdraví, analýza kriminality ČR v oblasti ochrany života a zdraví

ABSTRACT

The issue focused on in this bachelor thesis is the protection of human life and health in terms of Czech law. The theoretical part of this study explores the specification and body of crimes against life and health. Furthermore, the practical part compares and contrasts Czech and Slovak law legislation on protection of life and health, including analysis of frequency, composition, and the clarity of criminal offenses in the Czech Republic.

Keywords: criminal law, protection of life and health, analysis of the criminality against life and health in the Czech Republic

Poděkování, motto a čestné prohlášení, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická, nahraná do IS/STAG jsou totožné ve znění:

Ráda bych poděkovala vedoucí mé bakalářské práce, JUDr. Radomíře Veselé, za odborné vedení, vstřícný přístup, podnětné rady, připomínky, doporučení, konzultace k mé závěrečné bakalářské práci.

Díky patří také mé rodině za trpělivost a podporu při studiu.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 PRÁVNÍ RÁMEC OCHRANY ŽIVOTA A ZDRAVÍ.....	12
1.1 LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD, ÚSTAVNÍ ZÁKON Č. 2/1993 SB.....	12
1.2 ÚMLUVA O OCHRANĚ LIDSKÝCH PRÁV A ZÁKLADNÍCH SVOBOD.....	13
1.3 LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD EVROPSKÉ UNIE	13
1.4 ZÁKON O OCHRANĚ VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ, ZÁKON Č. 258/2000 SB.....	13
1.5 TRESTNÍ ZÁKONÍK Z. Č. 40/2009 SB.....	14
2 SPECIFIKACE TRESTNÍCH ČINŮ PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ.....	16
2.1 TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU	17
2.2 TRESTNÉ ČINY PROTI ZDRAVÍ	19
2.3 TRESTNÉ ČINY OHROŽUJÍCÍ ŽIVOT NEBO ZDRAVÍ	20
2.4 TRESTNÉ ČINY PROTI TĚHOTENSTVÍ ŽENY	21
2.5 TRESTNÉ ČINY SOUVISEJÍCÍ S NEOPRÁVNĚNÝM NAKLÁDÁNÍM S LIDSKÝMI TKÁNĚMI A ORGÁNY, LIDSKÝM EMBRYEM A LIDSKÝM GENOMEM	22
3 VÝKLAD JEDNOTLIVÝCH SKUTKOVÝCH PODSTAT TRESTNÝCH ČINŮ PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ.....	24
II PRAKTICKÁ ČÁST	42
4 KOMPARACE PRÁVNÍ ÚPRAVY TRESTNÉ ČINNOSTI NA OCHRANU ŽIVOTA A ZDRAVÍ V ČR.....	43
4.1 VRAŽDA	45
4.2 ZABITÍ.....	46
4.3 POŠKOZENÍ ZDRAVÍ.....	46
4.4 NEDOVOLENÉ PŘERUŠENÍ TĚHOTENSTVÍ	47
4.5 SHRNUTÍ.....	47
5 ANALÝZA TRESTNÉ ČINNOSTI PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ.....	49

5.1	STATISTICKÉ ÚDAJE O TRESTNÉM ČINU VRAŽDY.....	53
5.2	VRAŽDA NOVOROZENÉHO DÍTĚTE MATKOU.....	56
5.3	USMRCENÍ Z NEDBALOSTI	56
5.4	RVAČKY	58
5.5	UBLÍŽENÍ NA ZDRAVÍ.....	60
5.6	USMRCENÍ LIDSKÉHO PLODU	62
5.1	OHROŽOVÁNÍ POHLAVNÍ NEMOCÍ	63
5.2	OHROŽOVÁNÍ ZDRAVÍ ZÁVADNÝMI POTRAVINAMI A JINÝMI PŘEDMĚTY	64
	ZÁVĚR.....	65
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	66
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	69
	SEZNAM TABULEK.....	70

ÚVOD

Práce se zabývá trestnými činy, jejichž objektem je život a zdraví lidí, konkrétně analýzou právní úpravy těchto činů.

Život a zdraví jsou všeobecně v naší evropské kultuře chápány jako jedny z největších lidských hodnot. Hodnota je v sociálně psychologickém pojetí chápána jako míra důležitosti a subjektivního ocenění. Jedinec tuto míru přisuzuje určitým věcem, symbolům, jevům, jiným lidem atd.¹ Výše uvedenými hodnotami se zabývá velké množství vědních oborů, od medicíny až po etiku či filozofii. A i v rámci nich, jsou zdraví a život chápány jako naprosto klíčové a důležité hodnoty lidského bytí. Ochrana těchto dvou hodnot je pro každého člověka důležitým zdrojem jistoty a pocitem bezpečí, je důležitá jak pro lidského jedince, tak pro celou společnost.

Ochrana života a zdraví se prolíná i ve velkém množství právních norem. V práci jsou popsány ty, které se ochranou života a zdraví zabývají nejhojněji.

V první kapitole popisuje práce jednotlivé legislativní normy v rámci, nichž je chráněno zdraví a život lidí. Především tedy trestní zákoník z. č. 40/2009 Sb., který se zdravím a životem osob zabývá ve své první hlavě zvláštní části. Tento zákon se následně prolíná celou prací, neboť jde o hlavní zdroj informací v rámci práce s jednotlivými trestnými činy.

Snahou práce je definovat skutkové podstaty trestných činů, které za svůj objekt mají život a zdraví. Především kapitoly dva a tři jsou zaměřeny na právní úpravu trestných činů v trestním zákoníku z. č. 40/2009 Sb., konkrétně jeho první hlavy zvláštní části.

V praktické části se práce zaměřuje na statistické údaje z oblasti kriminality, která je směřována proti životu a zdraví. Analyzuje počet jednotlivých trestných činů, jež se za posledních jedenáct let staly na území České republiky. V této části se nachází i srovnání českého trestního zákona se slovenskými trestními předpisy v oblasti ochrany života a zdraví.

Cílem práce je charakterizovat právní rámec ochrany života a zdraví, dále specifikace trestných činů proti životu a zdraví a výklad skutkových podstat. V praktické části je cílem práce provést komparaci právní úpravy trestné činnosti na ochranu zdraví a života v České republice a ve

¹ PRŮCHA, Jan, Jiří MAREŠ a Eliška WALTEROVÁ. *Pedagogický slovník*. 2. rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-71-78-252-1. str. 82

Slovenské republice. Taktéž analyzovat trestnou činnost na území České republiky z hlediska četnosti, skladby a objasněnosti trestné činnosti.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PRÁVNÍ RÁMEC OCHRANY ŽIVOTA A ZDRAVÍ

Ochrana života a zdraví se prolíná několika zákony. Současné zákony staví ochranu života a zdraví na první místo, v minulosti tomu tak nebylo, např. v předchozím trestném zákoně (z. č. 140/1961 Sb. Trestní zákon) byla ochrana života a zdraví popsána až v šesté hlavě.² Ochrana života a zdraví je popsána v nespočtu zákonů. V krátkosti některé z nich uvádím níže.

1.1 Listina základních práv a svobod, ústavní zákon č. 2/1993 Sb.

Základní zákon, který upravuje ochranu života, je zahrnut v Listině základních práv a svobod. Článek šest listiny základních práv a svobod jasně hovoří, že každý má právo na život a lidský život je chráněn již před narozením.³

Dále nám říká, že trest smrti se nepřipouští a nikdo nemůže být zbaven života. Existují výjimky, jestliže byl někdo zbaven života v souvislosti s jednáním, které dle zákona není trestné, např. jestliže někoho je někdo zbaven života z důvodu nutné obrany.

Článek dvacet devět nám říká, že zvýšenou ochranu zdraví při práci a zvláštní pracovní podmínky mají nárok ženy, mladiství a osoby zdravotně postižené.

Podstatným článkem listiny základních práv a svobod v ochraně zdraví je článek číslo třicet jedna, který stanovuje, že každý má právo na ochranu zdraví a občané mají na základě veřejného pojištění právo na bezplatnou péči a na zdravotní pomůcky za podmínek, které zákon stanoví.⁴

² Zákon č. 140/1961 Sb. *Zákony pro lidi* [online]. ČR: © AION CS, 2010 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-140>

³ PAVLÍČEK, Václav. *Ústavní právo a státověda*. Praha: Leges, 2011. Student (Leges). ISBN 978-80-87212-90-5. str. 507

⁴ ZOUBEK, Vladimír. *Lidská práva: globalizace - bezpečnost*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-103-8. str. 250-252, 211

1.2 Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

V České republice byla přijata v roce 1992 a účinnost nastala až v roce 1993. V Radě Evropy byla přijata již v roce 1950. Její znění bylo zasazeno i do Ústavy ČR. Úmluva hovoří i o právech lidí na život a jeho ochranu.⁵

1.3 Listina základních práv a svobod Evropské unie

Byla přijata ve francouzské Nice na summitu dne 7. prosince 2000. Jde o tzv. Chartu základních práv a svobod Evropské unie. Na vypracování Charty pracoval tým složený z 56 zástupců z celé Evropy. Česká republika přijala Smlouvu o Ústavě v Římě dne 24. října 2004. Je zde zmíněno právo na život, podobně jako v Ústavě ČR je vyzdvižnuto, že každý má právo na život, trest smrti i poprava nejsou přípustné. Listina zmiňuje, že Evropská unie se neztotožňuje s mučením, nelidským či ponižujícím zacházením nebo tresty. Článek II-95 hovoří o ochraně zdraví, ve smyslu, že všichni jedinci mají možnost preventivní lékařské péče, za podmínek daného státu EU.⁶

1.4 Zákon o ochraně veřejného zdraví, zákon č. 258/2000 Sb.

Upravuje oblasti k ochraně veřejného zdraví, jejichž cílem je ochrana veřejného zdraví a vytvoření nejlepších možných podmínek pro život. Řeší problematiku péče o životní a pracovní podmínky. Zákon uvádí, jakou problematikou ochrany veřejného zdraví se zabývají jednotlivá ministerstva, popřípadě hygienické stanice. Upravuje mimořádné situace jako jsou epidemie, infekční nemoci zavlečené ze zahraničí na území ČR, upravuje spolupráci úřadů či opatření,

⁶ ZOUBEK, Vladimír. *Lidská práva: globalizace – bezpečnost*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-103-8. str. 226, 231.

kteřá jsou nutná v těchto situacích učinit. Zdravotní stav je v tomto zákoně vymezen jako souhrn přírodních, životních, pracovních podmínek a závisí taky na způsobu života každého člověka.⁷

1.5 Trestní zákoník z. č. 40/2009 Sb.

Trestní právo je nezbytná a tradiční součást právního systému, který reflektuje základní hodnoty ve společnosti. Stanovuje, jaká lidská jednání je žádoucí, a naopak která není.

Trestní právo definuje specifický typ právní odpovědnosti, a to odpovědnost trestně právní. Jejím základem je trestný čin, respektive čin soudně trestný. Trestní zákoník z roku 2009 nahradil zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

Na vzniku trestního zákoníku se z velké míry podílel pan prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D. V současné době profesor působí jako soudce ústavního soudu.

Aktuální trestný zákoník z. č. 40/2009 Sb. trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů (dále jen TZk) je v ČR platný 9. 2. 2009, účinnost TZk započala 1. 1. 2010.⁸ Zákoník je rozdělen na tři části:

- Obecná část
- Zvláštní část
- Přejídná a závěrečná ustanovení

V obecné části TZk jsou definovány jednotlivé pojmy týkající se trestní problematiky např. pojem pachatel, pojem okolnosti vylučující protiprávnost, pojem zákaz retroaktivity apod. Obecná část pojednává o možných trestech, které lze udělit.

Ve zvláštní části TZk se definují jednotlivé trestné činy, které jsou řazeny do třinácti hlav.

1. Trestné činy proti životu a zdraví
2. Trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství

⁷ Zákon č. 258/2000 Sb.: Zákon o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů. *Zákony pro lidi* [online]. ČR: © AION CS, 2020, 1.5.2020 [cit. 2020-05-11]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-258>

⁸ *Trestní předpisy: redakční uzávěrka* .. Ostrava: Sagit, 2010-, 2019(1289). ÚZ. ISBN 978-80-7488-322-4. str. 46-53, 121.

3. Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti
4. Trestné činy proti rodině a dětem
5. Trestné činy proti majetku
6. Trestné činy hospodářské
7. Trestné činy obecně nebezpečné
8. Trestné činy proti životnímu prostředí
9. Trestné činy proti České republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci
10. Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných
11. Trestné činy proti branné povinnosti
12. Trestné činy vojenské
13. Trestné činy proti lidskosti, proti míru a válečné trestné činy

2 SPECIFIKACE TRESTNÍCH ČINŮ PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ

Specifikace trestných činů vychází ze současného TZk, jehož účinnost započala dne 1. 1. 2010.

Za trestný čin je považován protiprávní čin, který trestný zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedeny v takovém zákoně. V rámci spáchání trestného činu je nutné jeho úmyslné zavinění, pokud trestní zákon nestanoví výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.

V rámci definice jednotlivých trestných činů se často setkáváme s pojmy subjekt a objekt jednotlivých trestných činů. Při hodnocení, zdali došlo k trestnému činu či nikoliv je nutné zhodnotit několik znaků, které musí trestný čin vykazovat. Jedná se o skutkovou podstatu trestného činu. K naplnění těchto znaků musí dojít, aby byl trestný čin spáchán.

Znaky skutkové podstaty:

- Objekt trestného činu: tento pojem vymezuje, co nebo kdo je zákonem chráněn
- Objektivní stránka trestného činu: tento pojem vymezuje jednání pachatele při vykonání trestného činu. Aby byla naplněna objektivní stránka trestného činu je nutné, aby došlo k následku, který je definován v zákonech
- Subjekt: tento pojem vymezuje osobu, která spáchala trestný čin
- Subjektivní stránka trestného činu: soubor okolností, které vedly pachatele k vykonání trestného činu. V rámci tohoto znaku se posuzuje míra zavinění, zda se jednalo u pachatele o úmysl, či nedbalost. Dále se hledá pohnutka, která vedla k vykonání trestného činu. U některých trestných činů posuzujeme taktéž cíl pachatele
- Protiprávnost: tímto pojmem se rozumí, že vykonaný čin je popsán jako trestný čin v účinných obecně platných normách

První hlava zvláštní části TZk je rozdělena na 5 dílů, které mluví o ochraně života a zdraví.

Tyto díly jsou:

1. trestné činy proti životu
2. trestné činy proti zdraví
3. trestné činy ohrožující život nebo zdraví
4. trestné činy proti těhotenství ženy

5. trestné činy související s neoprávněným nakládáním s lidskými tkáněmi a orgány lidským embryem a lidským genomem⁹

Podle závažnosti následku jsou u trestných činů podle I. hlavy typicky rozlišovány tři stupně

- usmrcení,
- těžká újma na zdraví,
- ublížení na zdraví.¹⁰

Trestní odpovědnost těchto činů nevyklučuje ani svolení poškozeného k vykonání trestních činů, jelikož ochrana života a zdraví člověka jsou hodnoty zcela mimořádného významu.

2.1 Trestné činy proti životu

Objektem těchto trestných činů je lidský život, který je tedy tento je v rámci nich výhradně chráněn. Popsány jsou v prvním oddíle I. hlavy zvláštní části v TZk.

Právo na život patří mezi základní lidská práva a svobody, totiž taková, která jsou z hlediska existence veškerých práv člověku vlastních ta nejzákladnější a nejdůležitější a současně představuje jejich zdroj a počátek.¹¹

Diskutabilní se může jevit vymezení začátku a konce lidského života. Těchto vymezení existuje mnoho a mohou se od sebe významně lišit. V rámci trestního práva je začátek i konec života zákonem vymezen a to následovně. Za začátek života je považován začátek porodu. A za konec života je považován okamžik cerebrální smrti (smrt mozku).

Začátek porodu je považován za začátek života, mimo jiné také proto, aby ublížení na životě plodu v průběhu porodu bylo považováno za trestný čin proti životu.

⁹ Zákon č. 140/1961 Sb. *Zákony pro lidi* [online]. ČR: © AION CS, 2010 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-140>

¹⁰ ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GŘIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*. 8., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-358-7. str. 530-545

¹¹ PAVLÍČEK, Václav. *Ústavní právo a státověda*. Praha: Linde, 2004. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 80-7201-472-2. str.70

Cerebrální smrt je z hlediska trestného zákon jediným možným koncem lidského života. Existuje například i klinická smrt, zástava dýchání a srdce. Pokud nastane tento typ smrti, tak případný pachatel činu vedoucího k této smrti, nebude potrestán v rámci trestných činů proti životu, nýbrž podle trestných činů proti zdraví. Pokud by se, přece jen, rychlým zákrokem podařilo poškozeného zachránit, pachatel může být trestán v rámci trestných činů proti životu (pokus o vraždu).¹²

Trestné činy proti životu jsou specifické tím, že je zde chráněn život jako celek čili ke spáchání těchto trestných činů je nutno, aby pachatel vzal život jinému člověku. Těchto skutků je v oddíle trestné činy proti životu celkem pět.

- Vražda § 140 podle TZk
- Zabití § 141 podle TZk
- Vražda novorozeného dítěte matkou § 142 podle TZk
- Usmrcení z nedbalosti § 143 podle TZk
- Účast na sebevraždě § 144 podle TZk

V rámci trestných činů mohou existovat takové činy, jejímž následkem dojde k usmrcení osoby.

Ne všechny trestné činy, u kterých dojde k ukončení života, musí být posuzovány jako trestné činy proti životu a to proto, že primárním objektem trestného činu není pouze život. Např. dojde-li k usmrcení při trestném činu znásilnění, je trestný čin trestán podle § 185 odst. 4 dle TZk, což je trestný čin proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti.

¹² ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*. 8., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-358-7. str 536-551

2.2 Trestné činy proti zdraví

Objektem těchto trestných činů je lidské zdraví, tedy v tomto oddíle, TZk I. hlavy zvláštní části je chráněno lidské zdraví. Popsány jsou v prvním oddíle I. hlavy zvláštní části v TZk.

Lidské zdraví je široký pojem a existuje mnoho definicí, co vše může zdraví představovat. Jedna z nejznámějších definic pochází z roku 1946 a vydala ji Světová zdravotnická organizace:

"Health is a state of complete physical, mental and social well-being, and not merely the absence of disease or infirmity."¹³

Definice uvádí, že za zdraví je považován kompletní stav fyzické, mentální a sociální pohody. Nejde tedy jen o nepřítomnost nemoci. I fyzická či psychická nepohoda (nemusí jít o nemoc) naznačuje, že jedinec nemusí být považován za zdravého.

Trestné činy proti zdraví definují celkem pět trestných činů:

- Těžké ublížení na zdraví § 145 podle TZk
- Ublížení na zdraví § 146 podle TZk
- Ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky § 146a podle TZk
- Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti § 147 podle TZk
- Ublížení na zdraví z nedbalosti § 148 podle TZk

Jednotlivé trestné činy se rozlišují dle závažnosti poškození zdraví, za nejzávažnější je považováno těžké ublížení na zdraví, naopak za nejméně závažné pak ublížení na zdraví z nedbalosti. Nuance mezi jednotlivými trestnými činy mohou být poměrně malé, v soudní praxi je nutné, každý skutek důsledně prověřit. Někdy jde o drobné skutečnosti, které mohou hrát důležitou roli.

Rozdíl mezi těžkou újmou na zdraví a ublížením na zdraví spočívá v tom, že při těžké újmě na zdraví musí následkem trestného činu dojít k vážné poruše zdraví nebo k jinému vážnému onemocnění, které postižený cítí, jako citelnou újmu v jeho obvyklém životě. Toto vyplývá i ze srovnání s dalšími druhy těžké újmy na zdraví. V soudní praxi je obvykle za hranici mezi

¹³ WHO remains firmly committed to the principles set out in the preamble to the Constitution. *World Health Organization* [online]. 2020: © 2020 WHO, 2020 [cit. 2020-05-18]. Dostupné z: [who.int/about/who-we-are/constitution?fbclid=IwAR3cdR_R6Br5LvrKG2-K-76aqu0iI0Ca8MNEHoVWok97XbH21bS7OcAzWok](https://www.who.int/about/who-we-are/constitution?fbclid=IwAR3cdR_R6Br5LvrKG2-K-76aqu0iI0Ca8MNEHoVWok97XbH21bS7OcAzWok)

těžkou újmou na zdraví a ublížením na zdraví považována doba šesti týdnů. Předpokládá se, že přibližně po tuto dobu může trvat vážná porucha zdraví.

Trest za těžké ublížení na zdraví je vymezen od tří do deseti let odnětí svobody. Přísněji se pohlíží na pachatele, který spáchá čin těžké ublížení na zdraví za kvalifikovaných skutkových podstat, upravených v § 145 odst. 2 dle TZk, např. na dvou a více osobách, na dítěti, opakovaně. Těchto kvalifikovaných skutkových podstat je celkem osm.

Nejvíce závažná kvalifikovaná skutková podstata u těžkého ublížení na zdraví je popsána v následujícím odst. 3, § 145 dle TZk, při níž v důsledku těžkého ublížení na zdraví způsobí pachatel smrt. Za ublížení na zdraví je považován stav porušení normálních fyzických a duševních funkcí, který vyžaduje lékařské vyšetření.

2.3 Trestné činy ohrožující život nebo zdraví

Objektem těchto trestných činů je lidské zdraví a lidský život. Lidský život i zdraví byly chráněny i v předešlých oddílech, avšak u tohoto oddílu trestných činů, je ochrana chápána i v rámci pouhého ohrožení. V rámci tohoto oddílu je trestné i samotné ohrožení zdraví či života.¹⁴

Těchto činů ohrožující život nebo zdraví je upraveno celkem devět.

- Mučení a jiné nelidské kruté zacházení § 149 podle TZk
- Neposkytnutí pomoci § 150 podle TZk
- Neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku § 151 podle TZk
- Šíření nakažlivé lidské nemoci § 152 podle TZk
- Šíření nakažlivé lidské nemoci z nedbalosti § 153 podle TZk
- Ohrožení pohlavní nemocí § 154 podle TZk
- Ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty § 155 podle TZk
- Ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty z nedbalosti § 156 podle TZk
- Rvačka § 157 podle TZk

¹⁴ §140-167 HLAVA I TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ. In: DRAŠTÍK, Antonín, Robert FREMR, Tomáš DURDÍK, Miroslav RŮŽIČKA, Alexander STOLAŘ aj. Trestní zákoník: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit 2020-4-20]. ASPI_IDKO40_2009cz. Dostupné v Systému ASPI. ISSN:2336-517X.

2.4 Trestné činy proti těhotenství ženy

Objektem těchto trestných činů není nic jiného než těhotenství ženy a její plod.

*Těhotenství lze definovat, jako proces, při kterém se v organismu ženy vyvíjí další biologická jednotka – plod.*¹⁵

TZk upravuje tyto trestné činy proti těhotenství ženy:

- Nedovolené přerušení těhotenství bez souhlasu těhotné ženy § 159 podle TZk
- Nedovolené přerušení těhotenství se souhlasem těhotné ženy § 160 podle TZk
- Pomoc těhotné ženě k umělému přerušení těhotenství § 161 podle TZk
- Svádění těhotné ženy k umělému přerušení těhotenství § 163 podle TZk

Ustanovení dle § 164 podle TZk., upravuje beztrestnost ženy při nedovoleném přerušení těhotenství.

Lidský život začíná již v těle matky, proto je nutné chránit jak matku, tak i samotný plod. Toto období je jedinečné zvláště proto, protože se během něj vyvíjí nový lidský jedinec. Jedná se o období, které může být pro ženu zátěžové, je totiž spojeno s řadou fyzických, psychických i sociálních změn. Těhotenství ženy trvá 40 týdnů, jde průměrně o 267 dnů. Těhotenství je definováno jako stav od nidace (tj. uhníždění vajíčka v děložní sliznici) do začátku porodu, plod, dle TZk, přechází v jedince právě tímto okamžikem

Umělé přerušení těhotenství je v ČR legální ve zdravotnických zařízeních. Žena může zažádat o umělé přerušení těhotenství do dvanáctého týdne těhotenství, tato možnost je více specifikována v zákoně české národní rady číslo 66/1986 Sb. o umělém přerušení těhotenství.¹⁶ Jiný způsob umělého přerušení těhotenství (mimo zdravotnické zařízení) je v ČR protizákonný. Tento způsob přerušení těhotenství je definován jako jev sociálně patologický, protože se jedná o smrt klíčícího života a ohrožení těhotné ženy.

¹⁵ SLEZÁKOVÁ, Lenka, Martina ANDRÉSOVÁ, Petra KADUCHOVÁ, Monika ROUČOVÁ a Eva STAROŠTÍKOVÁ. *Ošetřovatelství v gynekologii a porodnictví*. 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Sestra (Grada). ISBN 978-80-271-0214-3. str. 132

¹⁶ Zákon č. 66/1986 Sb.: Zákon České národní rady o umělém přerušení těhotenství. *Zákony pro lidi* [online]. ČR: © AION CS, 1985, 3.11.1985 [cit. 2020-05-18]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1986-66#f2809425>

Poté, co bylo legálně umožněno ukončit těhotenství (ve zdravotnických zařízeních), razantně ubylo nelegálních ukončení těhotenství, či pokusů o ně. V některých ohledech je zákon k těhotným ženám shovívavějším, konkrétně ve vztahu k těhotenství ženy, kdy např. těhotná žena není trestná, jestliže těhotenství sama přeruší, jiného o přerušení požádá, či dovolí její těhotenství přerušit.

2.5 Trestné činy související s neoprávněným nakládáním s lidskými tkáněmi a orgány, lidským embryem a lidským genomem

Objektem těchto trestných činů je ochrana před neoprávněným nakládáním s lidskými tkáněmi a orgány, lidským embryem či genomem.

Tento oddíl čítá celkově čtyři trestné činy.

- Neoprávněné odebrání tkání a orgánů § 164 podle TZk
- Nedovolené nakládání s tkáněmi a orgány § 165 podle TZk
- Odběr tkáně, orgánu a provedení transplantace za úplatu § 166 podle TZk
- Nedovolené nakládání s lidským embryem a lidským genomem § 167 podle TZk

Odběr buněk tkání a následné transplantace v ČR upravuje z. č. 285/2002 Sb. o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů a o změně některých zákonů.¹⁷ Podle tohoto zákona, je každý zemřelý v ČR považován za potencionálního dárce tkání či orgánu, pokud však není zaevidován v Národním registru osob nesouhlasících s posmrtným odběrem tkání a orgánů, nebo ještě za svého života zemřelý přímo ve zdravotnickém zařízení před ošetřujícím lékařem a jedním svědkem prohlásí, že nesouhlasí s odběrem v případě své smrti.

Lékaři, kteří zjišťují smrt dárce, se nemohou zúčastnit odběru nebo transplantace a nemohou být ošetřujícím lékařem příjemce. Zjišťování smrti musí být provedeno dvěma lékaři, kteří potencionálního dárce vyšetří nezávisle na sobě.

¹⁷ Zákon č. 285/2002 Sb.: Zákon o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů a o změně některých zákonů (transplantační zákon). *Zákony pro lidi* [online]. ČR: © AION CS, 2002, 28.6.2002 [cit. 2020-05-18]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-285?text=Transplanta%C4%8Dn%C3%AD+z%C3%A1kon>

Dále tyto trestné činy užívají pojem embryo. Tímto se rozumí totipotentní buňka nebo seskupení buněk, které jsou schopny vytvořit lidské individuum.¹⁸

¹⁸ §140-167 HLAVA I TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ. In: DRAŠTÍK, Antonín, Robert FREMR, Tomáš DURDÍK, Miroslav RŮŽIČKA, Alexander STOLAŘ aj. Trestní zákoník: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit 2020-4-20]. ASPI_IDKO40_2009cz. Dostupné v Systému ASPI. ISSN:2336-517X.

3 VÝKLAD JEDNOTLIVÝCH SKUTKOVÝCH PODSTAT TRESTNÝCH ČINŮ PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ

Vražda § 140 podle TZk

Vražda je definovaná jako úmyslné usmrcení člověka. Je to nejpřísněji postihovaný čin z činů proti životu. Smrt je definována jako stav organismu, u kterého je obnovení všech životních funkcí již vyloučeno.¹⁹

Za vraždu lze udělit trest deset až osmnáct let odnětí svobody. Vyšší trest je stanoven v § 140 odst. 2, podle TZk, jestliže je vražda spáchána s rozmyslem nebo po předchozím uvážení, trest je stanoven v rozmezí 12-20 let odnětí svobody.

V případě, že pachatel spáchá vraždu dle § 140 odst. 3, podle TZk, jestliže spáchá vraždu

- na dvou a více osobách,
- na dítěti mladším patnácti let,
- na úřední osobě při výkonu nebo pro výkon její pravomoci,
- na svědkovi, znalci, tlumočnickovi v souvislosti s výkonem a jejich povinnosti,
- na zdravotním pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání, na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu,
- pro příslušnost k etnické skupině, národnosti, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání.

U této kvalifikované skutkové podstaty lze udělit až trest výjimečný.

Objektem tohoto činu je pouze živý člověk, kterým je i dítě, které přestalo být lidským plodem. Plod, dle TZk, přechází v živého člověka momentem začátku porodu.

Vraždu lze provést jak konáním, tak opomenutím. Subjektivní stránka vraždy je úmysl pachatele. K tomu, aby byla dokonána vražda, je nutnost pachatele úmyslně člověka usmrtit.²⁰ Příprava a pokus trestného činu vraždy jsou trestné. Subjektem vraždy může být kdokoliv.

¹⁹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2010. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-178-9. str. 1298

²⁰ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2010. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-178-9. str. 1300

Zabití § 141 podle TZk

Trestný čin zabití podle § 141 odst. 1, podle TZk, je definován jako úmyslné usmrcení v silném rozrušení ze strachu, úleku, zmatku nebo jiné omluvitelné hnutí mysli anebo v důsledku předchozího zavrženíhodného jednání poškozeného. Jedná se o privilegovanou skutkovou podstatu úmyslného usmrcení člověka.²¹

Trestem za tento čin je odnětí svobody na tři až deset let. Kvalifikovaná skutková podstata trestného činu zabití dle § 141 odst. 2, podle TZk, popisuje spáchá-li pachatel čin na dvou a více osobách, na těhotné ženě nebo na dítěti mladším patnácti let bude potrestán přísněji, a to až na pět až patnáct let odnětí svobody.

Silné rozrušení je chápáno jako afektivní reakce pachatele spontánního charakteru. Strach je definován jako reakce pachatele na nebezpečí či ohrožení, typický je zde strach z ohrožení svého života. Předchozím zavrženíhodným jednáním může být fyzické nebo psychické týrání pachatele, fyzický útok, provokace oběti.

Objektem je, jako u vraždy, živý člověk. Subjektem může být jakákoliv osoba. Subjektivní stránka je taktéž jako u vraždy úmyslná.²²

Vražda novorozeného dítěte matkou § 142 podle TZk

Jedná se o privilegovanou skutkovou podstatu ve vztahu k trestnému činu vraždy. Trestný čin podle § 142, dle TZk, upravuje vraždu novorozeného dítěte matkou, ke které musí dojít při porodu nebo bezprostředně po něm. Konkrétním subjektem tohoto činu je pouze matka novorozeného dítěte, která v rozrušení způsobeném porodem, úmyslně usmrtí při porodu nebo bezprostředně po něm své novorozené dítě.

Trestem pro tento čin je odnětí svobody v délce trvání na tři až osm let. Mírnějším posuzování vraždy je zvláštní duševní stav pachatelky, který byl způsobený porodem. Tento čin je specifický v tom, že je zde konkrétní subjekt a tím je matka novorozeného dítěte. Subjektivní stránka

²¹ Rozdíl mezi trestným činem vraždy a zabitím. *Pravniprostor.cz* [online]. ČR: ATLAS consulting spol. s r.o., 2014, 30.12.2014 [cit. 2020-05-07]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/rozdil-mezitrestnym-cinem-vrazdy-a-zabitim>

²² JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. Praha: Leges, 2009. Glosátor. ISBN 978-80-7502-106-9 str. 190-202

vyžaduje úmysl a rozrušení způsobené porodem.²³ Jednání pachatelky musí být při porodu nebo bezprostředně po něm. Jestliže by jednání bylo učiněno později, jednalo by se o vraždu prostou upravenou v §140, podle TZk. Objektem trestného činu § 142, podle TZk, je život novorozeného dítěte.²⁴

Usmrcení z nedbalosti § 143 podle TZk

Trestný čin § 143 odst. 1 podle TZk, který upravuje usmrcení z nedbalosti, jako čin, při němž někdo způsobí jinému člověku smrt z nedbalosti.

Je trestáno velice mírně, a to odnětím svobody na tři roky nebo zákazem činnosti.

§ 143 odst. 2 dle TZk, popisuje kvalifikovanou skutkovou podstatu upravující spáchání usmrcení z nedbalosti z důvodu tak, že pachatel porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona. Pachatel bude potrestán odnětím svobody na rok až šest let.

Pakliže pachatel hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí, zákony o bezpečnosti práce, dopravy nebo hygienické zákony, bude potrestán podle § 143 odst. 3 dle TZk, a to trestem odnětím svobody na dva až osm let. Jestliže čin spáchá na více osobách dle § 143 odst. 3 dle TZk, bude potrestán na tři až deset let odnětí svobody.

Objektem trestného činu usmrcení z nedbalosti je ochrana lidského života. Subjektivní stránka vyžaduje nedbalost.²⁵

Účast na sebevraždě § 144 podle TZk

Pokus sebevraždy ani sebevražda není trestným činem, trestání by bylo neúčinné.²⁶ Zákon rozlišuje dvě možnosti k naplnění objektivní stránky, a to, kdo jiného pohne k sebevraždě nebo, kdo pomáhá k sebevraždě.

²³ ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*. 8., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-358-7 str. 560

²⁴ 1331 ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2010. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-178-9 str.1331, 1334-1336

²⁵ JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. Praha: Leges, 2009. Glosátor. ISBN 978-80-7502-106-9 str. 209

V obou případech se jedná o tento čin, jestliže se sebevrah o sebevraždu alespoň pokusí.

Subjektivní stránka tohoto činu je úmysl. Objektem je lidský život. Jestliže pachatel spáchá tento čin, bude potrestán až na tři roky odnětím svobody.

Přísněji je trestán § 144 odst. 2,3 podle TZk, jestliže je spáchán na dítěti, těhotné ženě, na osobě stížené duševní poruchou.

Těžké ublížení na zdraví § 145 podle TZk

Trestný čin dle § 145 odst. 1 podle TZk, spáchá ten, kdo jinému způsobí těžkou újmu na zdraví. Těžká újma na zdraví je definována jako újma na zdraví vymezena dvěma podmínkami, a to je vážná porucha zdraví nebo jiné vážné onemocnění, které je zároveň některé z těchto případů:

- zmrzačení,
- ztráta nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti,
- ochromení údu,
- ztráta nebo podstatné oslabení funkce smyslového ústrojí,
- poškození důležitého orgánu,
- zohyzdění,
- vyvolání potratu nebo usmrcení plodu,
- mučivé útrapy,
- delší dobu trvající poruchu zdraví.

Objektem je zdraví člověka. Subjektivní stránka vyžaduje úmysl. Trestem za tento čin je odnětí svobody v délce tři až deset let.

Kvalifikovaná skutková podstata tohoto činu je popsána § 145 odst. 2,3 podle TZk, první kvalifikovaná skutková podstata v odst. 2, udává trest 5-12 let odnětí svobody, upravuje, je-li čin těžké ublížení na zdraví čin spácháno na

- dvou a více osobách,
- na těhotné ženě,
- na dítěti mladším patnácti let,
- na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinností,
- na zdravotním pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání,

- pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání.
- opětovně, nebo poté co spáchal jiný zvlášť závažný zločin, spojený s úmyslným způsobením těžké újmy na zdraví nebo smrti,
- ze zavrženíhodné pohnutky.

Druhá kvalifikovaná skutková podstata, řeší je-li těžkým ublížením na zdraví § 145 odst.3, podle TZk, způsobena smrt. Při tomto činu je trest stanoven na 8-16 let odnětí svobody.²⁷

Ublížení na zdraví § 146 podle TZk

Trestný čin § 146 odst. 1, podle TZk, upravuje jednání pachatele, kdy jinému úmyslně ublíží na zdraví. Subjektivní stránka tohoto činu je úmyslné zavinění. Objektem trestného činu je lidské zdraví. Trest pro tento čin, kdo jinému úmyslně ublíží na zdraví, je odnětí svobody na šest měsíců až 3 roky.

Kvalifikovaná skutková podstata tohoto trestného činu je upravena § 146 odst. 2, podle TZk, jestliže je ublížení na zdraví způsobeno:

- na těhotné ženě,
- na dítěti mladším patnácti let,
- na svědkovi,
- na znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinností,
- na zdravotním pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání,
- na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání.

Přísnější trest v této skutkové podstatě je stanoven na odnětí svobody v délce jeden až pět let. V následující kvalifikované skutkové podstatě upravené v odst. 3 je upraveno ublížení na zdraví s následkem těžkého ublížení na zdraví, zde je trest stanoven v délce 2-8 let odnětí svobody.

²⁷ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2010. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-178-9 str. 1359-1361

Způsobí-li pachatel smrt, trestným činem ublížení na zdraví bude trestán podle § 146 odst. 4, podle TZk.²⁸

Ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky § 146a podle TZk

Trestný čin § 146a odst. 1 podle TZk, upravuje úmyslné ublížení na zdraví v silném rozrušení ze strachu, úleku, zmatku nebo jiného omluvitelného hnutí mysli nebo v důsledku předchozího zavrženíhodného jednání poškozeného. TZk v základní skutkové podstatě ukládá trest v délce odnětí svobody až na jeden rok.

Privilegovaná skutková podstata ve vztahu k těžkému ublížení na zdraví je v odst. 2, upravuje, je-li činem způsobena těžká újma na zdraví z omluvitelné pohnutky (popsána u odst. 1), v tomto případě je trest stanoven v délce trvání odnětí svobody až na 3 roky. Jestliže je takovým činem způsobena smrt, je trestní sazba stanovena na 2-8 let odnětí svobody podle § 146a odst. 5, podle TZk.²⁹

§ 146a, 3 odst. podle TZk, upravuje, je-li z omluvitelné pohnutky popsané již v základní skutkové podstatě, způsobena těžká újma na zdraví. Trest může být uložen v délce trvání až 4 roky odnětí svobody. Vyšší sazba je stanovena, je-li tento čin spáchán na více osobách, na těhotné ženě, či dítěti mladším patnácti let dle § 146a odst. 4 podle TZk.

Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti § 147 podle TZk

Trestný čin těžké ublížení na zdraví dle § 147 odst. 1 podle TZk, chápán jako čin při, kterém někdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví. Je trestán až odnětím svobody na dvě léta nebo zákazem činnosti.

Kvalifikovaná skutková podstata upravena § 147 odst.2 podle TZk, upravuje těžké ublížení na zdraví, jestliže pachatel porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení, funkce nebo uloženou mu podle zákona. Trestní sankce je stanovena v rozmezí 6 měsíců až 4 let odnětí svobody nebo peněžitý trest.

²⁸ Zákon č. 140/1961 Sb. *Zákony pro lidi* [online]. ČR: © AION CS, 2010 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-140>

²⁹ §140-167 HLAVA I TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ. In: DRAŠTÍK, Antonín, Robert FREMR, Tomáš DURDÍK, Miroslav RŮŽIČKA, Alexander STOLAŘ aj. *Trestní zákoník: Komentář* [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit 2020-4-20]. ASPI_IDKO40_2009cz. Dostupné v Systému ASPI. ISSN:2336-517X.

Kvalifikovaná skutková podstata § 147 odst. 3 podle TZk, popisuje byl-li čin spáchán na dvou a více osobách, dále popisuje byl-li čin spáchán z důvodu, že pachatel hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí, zákony o bezpečnosti práce, dopravy, či hygienické zákony při splnění těchto skutečností hrozí trest odnětí svobody na dva až osm let.

Subjektivní stránka tohoto činu vyžaduje nedbalost. Objektem chráněným tímto trestním činem je zdraví člověka.³⁰

Ublížení na zdraví z nedbalosti § 148 podle TZk

Je velmi podobný předešlému trestnému činu, taktéž k naplnění tohoto činu postačí jen nedbalost a ublížení na zdraví není těžké.

TZk upravuje v § 148 odst. 1, podle TZk, základní skutkovou podstatu trestného činu upravující jednání, při kterém někdo z nedbalosti ublíží jinému na zdraví tím, že poruší důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení, funkce nebo má-li uloženou povinnost dle zákona. Trest je stanoven v rozmezí odnětí svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

Kvalifikovaná skutková podstata tohoto činu je upravena v odst. 2, kde je uvedeno, jestliže pachatel spáchal trestný čin na dvou a více osobách nebo jestliže hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí, o bezpečnosti práce, o dopravě či hygienické zákony, bude potrestán vyšším trestem, a to až odnětím svobody na 3 léta.

Objektem trestného činu je lidské zdraví. Subjektivní stránka vyžaduje nedbalostní jednání.³¹

Mučení a jiné nelidské a kruté zacházení § 149 podle TZk

Základní skutková podstata trestného činu mučení a nelidské a kruté zacházení dle § 149 odst. 1, podle TZk, je popsána jako čin při němž, někdo, mučením nebo jiným nelidským a krutým zacházením v souvislosti s výkonem pravomoci orgánu státní správy, územní samosprávy, soudu nebo jiného orgánu veřejné moci působí jinému tělesné nebo duševní utrpení.

³⁰ DRAŠTÍK, Antonín. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-790-4. str. 889-892

³¹ §140-167 HLAVA I TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ. In: DRAŠTÍK, Antonín, Robert FREMR, Tomáš DURDÍK, Miroslav RŮŽIČKA, Alexander STOLAŘ aj. *Trestní zákoník: Komentář [Systém ASPI]*. Wolters Kluwer [cit 2020-4-20]. ASPI_IDKO40_2009cz. Dostupné v Systému ASPI. ISSN:2336-517X.

Trestná je i samotná příprava toho trestného činu.³² Mučení je chápáno jako násilí fyzické či psychické, za účelem nutit člověka jednat dle vůle pachatele, nehledě na vůli poškozeného.³³

Jiný výklad může mučení chápat jako jakékoliv jednání, jimž je člověku úmyslně působena silná bolest nebo duševní či tělesné utrpení s cílem získat od něj nebo třetí osoby přiznání, informace, potrestat ho za jednání, kterého se dopustil on nebo třetí osoba nebo jsou-li z takového chování podezřelí, nebo s cílem postrašit, či přinutit jeho nebo třetí osobu nebo z důvodu jakékoliv diskriminace, když se takového jednání dopouští úřední osoba nebo jiná osoba pověřená úřední mocí nebo jakákoliv jiná osoba jednající tak z jejího podnětu, či jejím tichým nebo výslovným souhlasem.³⁴

Trestní sazba je u tohoto činu, v základní skutkové podstatě, stanovena v rozmezí 6 měsíců až 5 let odnětí svobody.

Kvalifikovaná skutková podstata popsána v následujícím odst. 2, uvádí trest odnětí svobody 2–8 let, jestliže čin:

- spáchá úřední osoba,
- je spáchán na znalci, svědkovi, tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povolání,
- je spáchán na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání,
- spáchán na více osobách
- je-li čin spáchán opětovně.

Jestliže pachatel způsobí základní skutkovou podstatou smrt, bude potrestán dle § 149 odst. 4 podle TZk, a to odnětím svobody na 8-18 let.

Spáchání trestného činu mučení a nelidské zacházení v § 149 odst. 1 podle TZk, na těhotné ženě, na dítěti mladším patnácti let, způsobí-li pachatel činem těžkou újmu na zdraví, či bude-

³² JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. Praha: Leges, 2009. Glosátor. ISBN 978-80-7502-106-9. str.220

³³ JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. Praha: Leges, 2009. Glosátor. ISBN 978-80-7502-230-1. str. 231-232

³⁴ §140-167 HLAVA I TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ. In: DRAŠTÍK, Antonín, Robert FREMR, Tomáš DURDÍK, Miroslav RŮŽIČKA, Alexander STOLAŘ aj. *Trestní zákoník: Komentář [Systém ASPI]*. Wolters Kluwer [cit 2020-4-20]. ASPI_IDKO40_2009cz. Dostupné v Systému ASPI. ISSN:2336-517X.

li čin spáchán zvlášť surovým způsobem, je čin trestán dle § 149 odst. 3 dle TZk, trest je vymezen v rozmezí 5-12 let odnětí svobody.

Neposkytnutí pomoci a Neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku § 150, § 151 podle TZk

Trestný čin upravuje § 150 odst. 1 dle TZk, jestliže osoba neposkytne pomoc, osobě v nebezpečí smrti, poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění, a mohla tak učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného. Trestem za základní skutkovou podstatu trestného činu je odnětí svobody až na 2 roky. Kvalifikovaná skutková podstata § 150 odst. 2 podle TZk, udává vyšší trest – až 3 roky odnětí svobody a to, jestliže, pachatel neposkytne potřebnou pomoc, ač je z povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout.

Neposkytnutí pomoci není důsledkem každého neposkytnutí pomoci, nýbrž jen takového, kdy poškozené osobě hrozí smrt nebo jeví znaky vážného onemocnění nebo poruchy zdraví. Potřebnou pomocí rozumíme takovou pomoc, které je potřeba k odvrácení nebo snížení nebezpečí smrti ohroženého, tedy není to jenom pomoc, která vede k záchraně. Trestný čin, neposkytnutí pomoci, lze spáchat pouze opomenutím.³⁵ Jestliže trestný čin neposkytnutí pomoci, spáchá řidič dopravního prostředku po dopravní nehodě, které se zúčastnil je trestán podle § 151 neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku.³⁶

Šíření nakažlivé lidské nemoci úmyslné či z nedbalosti § 152 podle TZk

Trestný čin šíření nakažlivé lidské nemoci dle § 152 odst. 1 podle TZk upravuje úmyslné způsobení, zvýšení nebezpečí nebo zavlečení či rozšíření nakažlivé lidské nemoci u lidí. V základní skutkové podstatě tohoto činu je stanoven trest odnětí svobody na 6 měsíců až 3 roky. Kvalifikovaná skutková podstata upravena dle § 152 odst. 2 podle TZk, zvyšuje trestní sazbu až na odnětí svobody na 8 let, jeli spáchán čin

- kdy pachatel je člen organizované skupiny,

³⁵ *Trestní předpisy: redakční uzávěrka 1. 1. 2019* Ostrava: Sagit, 2010-, 2019(1289). ÚZ. ISBN 978-80-7488-322-4 str. 49

³⁶ DRAŠTÍK, Antonín. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-790-4. str. 898-903

- je-li takový čin spáchán za stavu ohrožení státu, válečného stavu, živelní pohromy nebo jiné vážné situaci ohrožující životy lidí, majetek a veřejný pořádek,
- a poruší-li pachatel činem důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, postavení, funkce uloženou mu podle zákona,
- způsobí-li pachatel takovým činem těžkou újmu na zdraví.

Následující dvě kvalifikované skutkové podstaty upravují trestný čin, jestliže je činem způsobená těžká újma na zdraví více osobám nebo smrt, zde se trestní sazba pohybuje v rozpětí 3-10 let odnětí svobody. Trest odnětí svobody 5-12 let je možno udělit v případě je-li činem způsobena smrt více osobám. Subjektivní stránka tohoto činu je úmyslné jednání.

Nakažlivé lidské nemoci, kterých se tyto trestné činy týkají jsou definovány v příloze nařízení vlády č. 453/2009. Nemocí je zhruba dvacet, pro příklad jmenujeme tyto AIDS, cholera, mor.³⁷

Šíření nakažlivé lidské nemoci z nedbalosti dle § 153 odst. 1 upravuje trestní sazbu za tento čin ve výši odnětí svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci. Trestem odnětí svobody v délce trvání až 3 roky, je potrestán pachatel spáchá-li čin:

- za stavu ohrožení státu, válečného stavu, živelní pohromy nebo jiné vážné situaci ohrožující životy lidí, majetek a veřejný pořádek, § 153 odst. 2 písm. a) podle TZk,
- a poruší-li činem důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, postavení, funkce uloženou mu podle zákona, § 153 odst. 2 písm. b) podle TZk,
- způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví, § 153 odst. 2 písm. c) podle TZk,
- způsobí-li smrt, § 153 odst. 3 písm. a) podle TZk,
- § 153 odst. 3 písm. b) podle TZk, upravuje způsobí-li činem § 153 odst. 2 písm. b) podle TZk, těžkou újmu na zdraví.

Kvalifikovaná skutková podstata u šíření nakažlivé lidské nemoci z nedbalosti dále upravuje, jestliže pachatel způsobil čin uvedený v § 153 odst. 3 podle TZk, z důvodu hrubého porušení zákonů na ochranu veřejného zdraví.

³⁷ Nařízení vlády č. 453/2009 Sb.: Nařízení vlády, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za nakažlivé lidské nemoci, nakažlivé nemoci zvířat, nakažlivé nemoci rostlin a škůdce užitkových rostlin. *Zákony pro lidi* [online]. ČR: © AION CS, 2009, 22.12.2009 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-453>

Až 10 let odnětí svobody lze udělit pachateli, spáchal-li činem smrt více osob, tím že hrubě porušil předpisy na ochranu veřejného zdraví.

Ohrožení pohlavní nemoci § 155 podle TZk

Trestný čin, dle § 155, je trestný i v nedbalostní subjektivní stránce trestného činu, skutková podstata trestného činu upravuje, že pachatel musí vydat jinou osobu v nebezpečí nákazy pohlavní nemocí, a tím spáchá trestný čin ohrožení pohlavní nemocí. Trestní sazba je odnětí svobody až na jeden rok. Objektem trestného činu je ochrana člověka před nebezpečnými pohlavními nemocemi. Mezi pohlavní nemoci patří např. kapavka, měkký vřed, čtvrtá pohlavní nemoc.³⁸

Ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty úmyslně či z nedbalosti § 156, § 157 podle TZk

Trestný čin upravený v § 156 odst. 1 podle TZk, popisuje čin, jehož se dopustí ten, kdo v rozporu s jiným právním předpisem má na prodej, pro tento účel vyrobí, sobě nebo jiném opatří úmyslně potraviny nebo jiné předměty, jejichž užití nebo požití k obvyklému účelu je nebezpečné lidskému zdraví.

Kvalifikované skutkové podstaty jsou společně s tresty uvedeny v následující tabulce. Subjektivní stránka je u § 156 podle TZk, úmyslné zavinění, zatímco u trestného činu § 157 podle TZk je nutné zavinění z nedbalosti.

Objektem tohoto trestného činu je ochrana před zdravotně závadnými potravinami a jinými předměty.

³⁸ §140-167 HLAVA I TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ. In: DRAŠTÍK, Antonín, Robert FREMR, Tomáš DURDÍK, Miroslav RŮŽIČKA, Alexander STOLAŘ aj. Trestní zákoník: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit 2020-4-20]. ASPI_IDKO40_2009cz. Dostupné v Systému ASPI. ISSN:2336-517X.

Trestný čin	Trest (kvalifikovaná skutková podstata)
Ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty úmyslně § 156, podle TZk	Odnětí svobody až 2 léta; § 156 odst. 1, podle TZk, 2–8 let odnětí svobody (jako člen organizované skupiny, spácháno za válečného stavu, stavu ohrožení státu, živelní pohromy nebo za jiné vážné události, poruší-li vážnou povinnost vyplývající z jeho povolání, zaměstnání, postavení nebo funkce, způsobí-li těžkou újmu na zdraví); § 156 odst. 2 podle TZk 3–10 let odnětí svobody (způsobí dvou a více osobám smrt nebo těžké ublížení na zdraví) § 156 odst.3 podle TZk 5-10 let odnětí svobody (způsobí-li smrt dvou a více osobám) § 156 odst. 4 podle TZk
Ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty z nedbalosti § 157, podle TZk	až 6 měsíců odnětí svobody, zákaz činnosti, propadnutí věci; § 157 odst. 1 podle TZk, až 2 roky odnětí svobody (spácháno za válečného stavu, stavu ohrožení státu, živelní pohromy nebo za jiné vážné události, poruší-li vážnou povinnost vyplývající z jeho povolání, zaměstnání, postavení nebo funkce, způsobí-li těžkou újmu na zdraví) § 157 odst.2 podle TZk 1-5 let odnětí svobody (způsobí-li smrt, jestliže poruší důležitou povinnost a zároveň způsobí těžkou újmu na zdraví) § 157 odst.3 podle TZk 2–8 let odnětí svobody (způsobí smrt a zároveň hrubě porušil hygienické nebo jiné zákony) § 157 odst.4 podle TZk 3–10 let odnětí svobody (způsobí-li smrt dvou a více osob, protože hrubě porušil hygienické nebo jiné zákony) § 157 odst.5 podle TZk

Tabulka 1 Ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty

Rvačka § 158 podle TZk

Trestní čin § 158 dle TZk jí popisuje, jako úmyslné jednání účastníka rvačky, při niž dochází k ohrožení života nebo zdraví.

Trestem za tento trestný čin je odnětí svobody až na jeden rok, avšak jestliže bude naplněna tímto činem kvalifikovaná skutková podstata § 158 odst. 2 podle TZk. a tím způsobená těžká újma na zdraví, je možno udělit trest až 6 měsíců až 5 let odnětí svobody.

Je-li způsobena smrt při rvačce, může být pachatel potrestán až 8 lety odnětí svobody, dle § 158 odst. 3 podle TZk.

Rvačka je chápána jako vzájemné napadání nejméně tří osob, kde se střídá útok a protiútok. Objektem trestného činu rvačky je lidské zdraví při rvačce.³⁹

Usmrcení lidského plodu § 159–163 podle TZk

Nedovolené přerušení těhotenství je celkově rozebráno ve čtyřech paragrafech. Tyto činy se nazývají trestné činy proti těhotenství ženy. Jedná se o tyto skutky:

1. Nedovolené přerušení těhotenství bez souhlasu ženy § 159 dle TZk
2. Nedovolené přerušení těhotenství se souhlasem ženy § 160 dle TZk
3. Pomoc těhotné ženě k umělému přerušení těhotenství § 161 dle TZk
4. Svádění těhotné ženy k umělému přerušení těhotenství § 162 dle TZk

Objektem trestných činů upravujících usmrcení lidského plodu je začínající nový život a současně i ochrana zdraví těhotné ženy.

První dvě skutkové podstaty těchto trestných činů pojednávají o nedovoleném přerušení těhotenství, a to buď se souhlasem těhotné ženy anebo bez něj. Pokus i příprava těchto dvou trestných činů je trestná.

Následující dvě skutkové podstaty upravují pomoc a svádění těhotné ženy k umělému přerušení. Taková pomoc musí směřovat k tomu, aby žena své těhotenství sama uměle přerušila anebo jiného o nedovolené přerušení požádala či dovolila. Při svádění těhotné ženy k umělému přerušení těhotenství nemusí dojít ani k pokusu o umělé přerušení, čin je dokonán samotným sváděním.

Jestliže těhotná žena sama těhotenství přeruší, nebo jiného požádá a dovolí přerušit těhotenství, není pro takový čin trestná, a to ani jako návodce nebo pomocník.⁴⁰

Kvalifikované skutkové podstaty těchto činů jsou i s tresty popsány v následující tabulce níže.

³⁹ §140-167 HLAVA I TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ. In: DRAŠTÍK, Antonín, Robert FREMR, Tomáš DURDÍK, Miroslav RŮŽIČKA, Alexander STOLAŘ aj. Trestní zákoník: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit 2020-4-20]. ASPI_IDKO40_2009cz. Dostupné v Systému ASPI. ISSN:2336-517X.

⁴⁰ §140-167 HLAVA I TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ. In: DRAŠTÍK, Antonín, Robert FREMR, Tomáš DURDÍK, Miroslav RŮŽIČKA, Alexander STOLAŘ aj. Trestní zákoník: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit 2020-4-20]. ASPI_IDKO40_2009cz. Dostupné v Systému ASPI. ISSN:2336-517X.

Trestný čin	Trest (kvalifikovaná skutková podstata)
Nedovolené přerušování těhotenství bez souhlasu ženy § 159, podle TZk	2-8 let odnětí svobody § 159 odst. 1, dle TZk, 3-10 odnětí svobody (spáchá-li na ženě mladší 18 let, opětovně, za požití násilí, pohrůžky, těžké újmy, zneužije-li tísně a závislosti poškozené, způsobí-li těžkou újmu na zdraví) § 159 odst. 2, dle TZk, 5-12 let odnětí svobody (způsobí-li činem těžkou újmu na zdraví více lidem, nebo smrt) § 159 odst. 3, dle TZk 8-16 let odnětí svobody (způsobí-li smrt více lidem) § 159 odst. 4, dle TZk
Nedovolené přerušování těhotenství se souhlasem ženy § 160, podle TZk	1-5 let odnětí svobody, zákaz činnosti § 160 odst. 1, dle TZk, 2-8 let odnětí svobody (spáchá-li na ženě mladší 18 let, získá-li tím značný prospěch, páchá-li čin soustavně, způsobí-li těžkou újmu na zdraví), § 160 odst. 2, dle TZk, 3-10 let odnětí svobody (způsobí-li činem těžkou újmu na zdraví více lidem, nebo smrt) § 160 odst. 3, dle TZk, 5-12 let odnětí svobody (způsobí-li smrt více lidem) § 160 odst. 3, dle TZk
Pomoc těhotné ženě k umělému přerušování těhotenství § 161, podle TZk	až na 1 rok odnětí svobody, § 161 odst. 1 podle TZk, 6 měsíců až 5 let odnětí svobody (spáchá-li na ženě mladší 18 let, přispěje-li k těžké újmě na zdraví poškozené) § 161 odst. 2, podle TZk, 1-6 let odnětí svobody (přispěje-li činem ke smrti těhotné ženy) § 160 odst. 3, podle TZk
Svádění těhotné ženy k umělému přerušování těhotenství § 162, podle TZk	až na 2 roky odnětí svobody, § 162, odst. 1, podle TZk, 6 měsíců až 5 let (spáchá-li na ženě mladší 18 let, zneužije-li tísně a závislosti poškozené, přispěje-li činem k těžké újmě na zdraví poškozené) § 162 odst. 2, podle TZk 1-6 let odnětí svobody (přispěje-li ke smrti poškozené) § 162 odst. 3, podle TZk

Tabulka 2 Trestné činy proti těhotenství ženy

Neoprávněné odebrání tkání § 164 podle TZk

Definuje trestný čin, jestliže někdo odebere tkáň, buňky nebo orgány v rozporu s jiným právním předpisem. Trestné je také to, jestliže osoba v rozporu s jiným právním předpisem zprostředkuje, nabídne, doveze, vyveze pro sebe nebo někoho jiného odebranou lidskou tkáň, odebraný orgán z živého člověka nebo s orgánem jinak zachází. Kvalifikované skutkové podstaty jsou popsány v následující tabulce níže. Objektem trestného činu § 164 podle TZk je ochrana před odběrem lidských tkání, buněk a orgány nezákonným způsobem, chrání jak těla těch, co tyto orgány přijímají tak ty, kterým jsou části odebrány.⁴¹

Trestný čin	Trest (Kvalifikovaná skutková podstata)
Neoprávněné odebrání tkání § 164 podle TZk	2-8 let odnětí svobody, § 164 odst. 1, 2, podle TZk, 5-12 let odnětí svobody (spáchá-li čin na dítěti, opětovně, na více osobách, za použití násilí nebo pohrůžky, zneužitím tísně nebo závislosti na pachateli, jako člen organizované skupiny, způsobí-li těžkou újmu na zdraví, získá-li značný prospěch pro sebe nebo jiného) § 164 odst. 3, podle TZk, 8-16 let odnětí svobody nebo propadnutím majetku (spáchá-li čin na dítěti mladším patnácti let, ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech, způsobí smrt, získá činem prospěch velkého rozsahu) § 164 odst. 4, podle TZk

Tabulka 3 Neoprávněné odebrání tkání a orgánů

Nedovolené nakládání s tkáněmi a orgány § 165 podle TZk

Skutková podstata § 165 podle TZk, uvádí, že provede-li nedovolené odebrání tkáň, buňky nebo orgánu z mrtvého lidského těla nebo úmyslně se bude chtít činem obohatit, a to sebe nebo jinou osobu a bude nakládat s odebranou lidskou tkání, orgánem, buňkou v rozporu s jiným

⁴¹ §140-167 HLAVA I TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ. In: DRAŠTÍK, Antonín, Robert FREMR, Tomáš DURDÍK, Miroslav RŮŽIČKA, Alexander STOLAŘ aj. Trestní zákoník: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit 2020-4-20]. ASPI_IDKO40_2009cz. Dostupné v Systému ASPI. ISSN:2336-517X.

právním předpisem. Kvalifikované skutkové podstaty jsou popsány společně s tresty v tabulce níže.

Objektem je ochrana života a zdraví člověka, jak příjemce tkáně, buňky nebo orgánu z mrtvého těla, ale i ochrana před neetickým nakládáním s lidskými částmi těla.⁴²

Trestný čin	Trest (kvalifikovaná skutková podstata)
Nedovolené nakládání s tkáněmi a orgány § 165, podle TZk	Odnětím svobody až na 2 roky, § 165, odst. 1, 2, podle TZk, 1-5 let odnětí svobody nebo propadnutí majetku (spáchá-li čin opětovně, jako člen organizované skupiny, získá-li značný prospěch pro sebe neb jiného) § 165 odst. 3, podle TZk, 2-8 let odnětí svobody nebo propadnutí majetku (získá-li činem prospěch velkého rozsahu, nebo spáchá-li čin ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech) § 165 odst. 4, podle TZk

Tabulka 4 Nedovolené nakládání s tkáněmi a orgány

Odběr tkáně, orgánu a provedení transplantace za úplatu § 166 podle TZk

Pachatelem tohoto činu je ten kdo, jinému nebo pro jiné nabídne, slíbí nebo poskytne úplatu za odběr tkáně, orgánu z jeho těla nebo za provedení transplantace § 166 odst. 1 dle TZk, Pachatelem je však i ten, kdo sám nebo prostřednictvím jiné osoby přijme nebo žádá úplatu, nebo jestliže si dá přislíbit takovou úplatu v souvislosti s odebráním tkáně nebo orgánů, § 166 odst. 1 dle TZk.

Skutková podstata upravuje speciální případ úplatkářství, a to jak aktivní úplatkářství, tak pasivní.

Objektem trestného činu odebrání tkáně, orgánu, provedení transplantace za úplatu je ochrana před nekomerčním a neetickým prováněním těchto odběrů a transplantací.⁴³

⁴² §140-167 HLAVA I TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ. In: DRAŠTÍK, Antonín, Robert FREMR, Tomáš DURDÍK, Miroslav RŮŽIČKA, Alexander STOLAŘ aj. Trestní zákoník: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit 2020-4-20]. ASPI_IDKO40_2009cz. Dostupné v Systému ASPI. ISSN:2336-517X.

⁴³ §140-167 HLAVA I TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ. In: DRAŠTÍK, Antonín, Robert FREMR, Tomáš DURDÍK, Miroslav RŮŽIČKA, Alexander STOLAŘ aj. Trestní zákoník: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit 2020-4-20]. ASPI_IDKO40_2009cz. Dostupné v Systému ASPI. ISSN:2336-517X.

Kvalifikovaná skutková podstata trestného činu dle § 166 podle TZk je společně s trestem uvedena v tabulce níže.

Trestný čin	Trest (kvalifikovaná skutková podstata)
Odběr tkáně, orgánu, provedení transplantace za úplatu § 166 odst. 1 podle TZk	Odnětí svobody až 5 let, § 166, odst. 1, 2, podle TZk, 3-10 let odnětí svobody nebo propadnutí majetku (spáchá-li jako člen organizované skupiny, je-li čin spáchán vůči dítěti, dojde-li činem k těžké újmě na zdraví) § 166 odst. 3, podle TZk 5-12 let odnětí svobody nebo propadnutí majetku (jako člen organizované skupiny působící ve více státech, způsobí-li v důsledku takového činu smrt, je-li čin spáchán vůči dítěti mladším patnácti let) § 166 odst. 4, podle TZk

Tabulka 5 Odběr tkáně, orgánu a provedení transplantace za úplatu

Nedovolené nakládání s lidským embryem a lidským genomem § 167 podle TZk

Trestný čin § 167 podle TZk, udává za trestné v rozporu s jiným právním předpisem použití lidského embrya pro výzkum nebo větší množství lidských kmenových buněk nebo jejich linií. Za trestné je považováno i doveze-li nebo vyveze-li pachatel lidské embryo nebo větší počet lidských embryonálních kmenových buněk, nebo jejich linií.

Nebo přenese-li lidský genom do buněk jiného živočicha nebo naopak dá živočišné buňky do lidského organismu. Stejně tak je trestné, jestliže tak někdo směřuje k vytvoření lidského jedince. Příprava trestného činu je trestná. Kvalifikovaná skutková podstata je popsána v následující tabulce.

Objektem je zájem na ochranu lidských embryí, lidských kmenových buněk, lidského genomu, před zneužitím v rozporu s právními normami. Lidské embryo je definováno jako kmenová buňka, které je schopno vytvořit lidské individuum. Genem je jednotka genetické informace uložená v DNA, která je funkční a strukturní. Buňka je základní prvek organismu.⁴⁴

⁴⁴ §140-167 HLAVA I TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ. In: DRAŠTÍK, Antonín, Robert FREMR, Tomáš DURDÍK, Miroslav RŮŽIČKA, Alexander STOLAŘ aj. Trestní zákoník: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit 2020-4-20]. ASPI_IDKO40_2009cz. Dostupné v Systému ASPI. ISSN:2336-517X.

Trestný čin	Trest (kvalifikovaná skutková podstata)
Nedovolené nakládání lidským embryem a lidským genomem § 167 podle TZk	<p>Odnětí svobody až na 3 roky nebo zakázáním činnosti, § 167 odst. 1, 2, podle TZk,</p> <p>3-8 let odnětí svobody (spáchá-li čin opětovně, jako člen organizované skupiny, získá-li tím značný prospěch pro sebe nebo jiného) § 167 odst.3, podle TZk,</p> <p>5-12 let odnětí svobody nebo propadnutím věci (spáchá-li čin jako člen organizované skupiny působící ve více státech, získá-li tím prospěch velkého rozsahu) § 167 odst.4, podle TZk</p>

Tabulka 6 Nedovolené nakládání s lidským embryem a lidským genomem

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 KOMPARACE PRÁVNÍ ÚPRAVY TRESTNÉ ČINNOSTI NA OCHRANU ŽIVOTA A ZDRAVÍ V ČR

Srovnávané zákony z hlediska ochrany života a zdraví

- Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník
- Zákon č. 300/2005 Sb. Trestný zákon (Slovenský zákon, dále jen STZ)

Komparace vychází ze dvou současně platných i účinných právních norem. Jedná se o trestní právo Slovenské republiky a Český trestní zákoník. STZ je již staršího data, svou účinnost započal 1. 1. 2006. Český TZk započal svou účinnost 1. 1. 2010. Oba tak nahradily z. č. 140/1961 Sb. trestní zákon. Po změně režimu v roce 1989 byl stále platný zákon č. 140/1961 Sb. trestní zákon na území České a Slovenské Federativní republiky. Po rozdělení zemí v roce 1993, obě země postupně vydávaly k zákonu novelizace, Česká republika jich ve srovnání vydala více.

Ochrana života a zdraví je u obou zákonů v první hlavě. STZ dělí první hlavu na tři oddíly.

1. díl trestné činy proti životu
2. díl trestné činy proti zdraví
3. díl trestné činy ohrožující život nebo zdraví.

Český zákon ještě rozděluje I. hlavu TZk o dva další oddíly, a to oddíl věnovaný trestným činům proti těhotenství ženy a trestným činům, které souvisejí s neoprávněným nakládáním s lidskými tkáněmi a orgány, lidským embryem a lidským genomem.

STZ má mezi trestnými činy proti zdraví a životu, zahrnuty i činy, jenž česká úprava řadí do jiných hlav a oddílů.

Jedná se o tyto trestné činy:

- Nedovolená výroba psychotropních látek, jedů a prekurzorů, jejich držení a obchodování s nimi podle § 171 dle STZ (TZk řadí do VII. hlavy upravující trestné činy obecně nebezpečné),
- Šíření toxikomanie podle § 174 dle STZ (TZk tento čin řadí do VII. hlavy upravující trestné činy obecně nebezpečné),
- Podávání alkoholických nápojů mládeži podle § 175 dle STZ (TZk do IV. hlavy upravující trestné činy proti rodině a dětem),
- Podávání anabolických látek podle § 176 dle STZ (TZk tento čin řadí do VII. hlavy upravující trestné činy obecně nebezpečné).

STZ neupravuje v I. hlavě tyto činy, zatímco TZk tyto činy upravuje, jedná se o trestný čin mučení a jiné nelidské zacházení a rvačku.

Trestný čin mučení a jiné nelidské zacházení STZ řadí mezi trestné činy proti míru a lidskosti, zařazeny do XII. hlavy. Trestný čin rvačka není ve STZ upraven vůbec.

STZ je z hlediska českého přísnější, co se trestů týče. Srovnáme-li například trestný čin vraždy, český zákon ukládá odnětí svobody na deset až osmnáct let, zatímco STZ ukládá trest vyšší, a to v rozmezí patnácti až dvaceti let odnětí svobody.

STZ zvlášť upravuje trestný čin ohrožování virem lidské imunodeficiency, tento konkrétní čin česká úprava nezná, avšak dal by se chápat jako trestný čin šíření nakažlivé lidské nemoci.

Zde je menší srovnání vybraných jednotlivých trestů, jedná se o srovnání v základním právní úpravě.

	TZk	STZ
Vražda	10-18 let odnětí svobody	15-20 let odnětí svobody
Vražda novorozeného dítěte matkou	3-8 let odnětí svobody	4-8 let odnětí svobody
Usmrcení z nedbalosti	až 3 roky odnětí svobody nebo zákazem činnosti	3-8 let odnětí svobody
Účast na sebevraždě	až 3 roky odnětí svobody	6 měsíců až 3 roky odnětí svobody
Těžké ublížení na zdraví	3–10 let odnětí svobody	4-10 let odnětí svobody
Ublížení na zdraví	6 měsíců až 3 roky odnětí svobody	6 měsíců až 2 roky odnětí svobody
Ohrožování pohlavní nemocí	až 1 rok odnětí svobody	až na 3 roky odnětí svobody

Tabulka 7 Srovnání některých trestů

Český zákon upravuje spáchání trestného činu za krizové situace jako přitěžující okolnost, ke které se přihlíží až u soudního jednání, avšak konkrétní zpřísnující sankce v zákoně jsou jen u trestného činu šíření nakažlivé lidské nemoci, a to jak úmyslně, tak z nedbalosti a u trestného činu ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty a zde taky jak úmyslně, tak z nedbalosti. Zde je kvalifikovaná skutková podstata těchto činů upravující spáchání činů za stavu ohrožení státu, válečného stavu, živelné pohromy nebo jiné vážné události ohrožující zdraví nebo život lidí, veřejný pořádek nebo majetek.

Na tento případ STZ myslí a u více jednotlivých skutků tuto podmínku využívá jako kvalifikovanou skutkovou podstatu, při které má pachatel přísnější trest.

Jedná se o tyto trestné činy vražda, úkladná vražda, zabití, usmrcení z nedbalosti, ublížení na zdraví, šíření nakažlivé lidské nemoci, ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty. Tato okolnost je vždy upravena v kvalifikované skutkové podstatě jednotlivých trestných činů.

4.1 Vražda

Rozdílů mezi českou a slovenskou úpravou je hned několik, STZ upravuje vraždu ve dvou paragrafech, a to v prvním § 144 dle STZ, jedná se o trestný čin úkladná vražda, jenž je definována jako vražda s rozmyslem (s předem uvážené pohnutky), a následující § 145 dle STZ, který upravuje vraždu.

Úkladná vražda obsahuje kvalifikované skutkové podstaty dle § 144 odst. 2, které ukládají trest ve výši dvaceti pěti let odnětí svobody nebo doživotní trest. Jestliže pachatel spáchal čin,

- a byl již trestán za trestný čin vraždy,
- na dvou osobách,
- závažnějším způsobem jednání,
- na chráněné osobě,
- ze zvláštního motivu,
- v úmyslu získat majetkový prospěch.

V dalším odst. 3, § 144 dle STZ, je trest ještě přísnější, kdy lze pachateli udělit trest nejvyšší, a to odnětí svobody na doživotí. Tento trest je možno udělit, jestliže pachatel spáchá úkladnou vraždu a byl již za úkladnou vraždu trestán nebo spáchá-li ho v nebezpečném spolčení či jestliže spáchá čin za krizové situace.⁴⁵

STZ upravuje vyšší počet jednotlivých znaků, jednotlivé znaky u vraždy podle § 145 dle STZ jsou téměř totožné se znaky u trestného činu úkladné vraždy dle § 144 dle STZ. STR rozeznává vyšší počet kvalifikovaných skutkových podstat pro trestný čin vraždy, při níž má pachatel

⁴⁵ BÍLKOVÁ, Jana. \textit{Koncepte ochrany života a zdraví v trestním právu} [online]. Olomouc, 2011 [cit. 2020-05-14]. Dostupné z: <<https://theses.cz/id/f3xez6/>>. Rigorózní práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Právnická fakulta.

vyšší trest. Jednotlivé kvalifikované skutkové podstaty u trestného činu úkladná vražda podle § 144 dle STZ, jsou na Slovensku téměř totožné s kvalifikovanou skutkovou podstatou u trestného činu vražda § 145 podle STZ.

4.2 Zabití

Trestný čin zabití je ve slovenském STZ popsán v § 147 dle STZ, český TZk upravuje zabití v § 141 podle TZk.

Jednotlivý výklad tohoto činu se značně liší. STZ upravuje zabití jako čin, při němž někdo úmyslně způsobí těžkou újmu na zdraví jinému a způsobí tím z nedbalosti smrt. Trest je ustanoven mezi sedmi až deseti lety odnětí svobody.

Výše uvedená popsána skutková podstata trestného činu by se v českém TZk dala charakterizovat jako trestný čin ublížení na zdraví s následkem smrti, jenž je definován ve třetím odstavci trestného činu těžké ublížení na zdraví § 145 podle TZk. Trestem za tento čin je odnětí svobody na osm až šestnáct let.

Zabití podle § 141 dle TZk, český zákon chápe jako čin, při němž pachatel jiného usmrtí v silném rozrušení ze strachu, úleku, zmatku nebo během jiného omluvitelného hnutí mysli nebo v důsledku předchozího zavrženíhodného jednání poškozeného. Tento čin je velice specifický a jen velmi zřídka se pachatel svým činem zařadí do tohoto činu. Trestem je tři až deset let odnětí svobody.

4.3 Poškození zdraví

Poškození zdraví je opraveno dle § 162 dle STZ. STZ upravuje trestný čin, při němž pachatel vykonává úkony zdravotní péče, přestože nemá předepsanou odbornou způsobilost zdravotního pracovníka nebo jiného odborného pracovníka ve zdravotnictví a neodborným vyšetřováním nebo léčebným úkonem nebo nesprávnou indikací léků, léčiv nebo jiných zdravotních pomůcek, ohrozí život, ublíží na zdraví, ohrozí zdraví. Čin je trestný i když pachatel spáchá čin z nedbalosti. Trestem pro tento skutek je odnětí svobody na šest měsíců až tři roky. Kvalifikovanou skutkovou podstatu u tohoto činu rozlišujeme, jestliže je tento čin způsoben na chráněné osobě nebo závažným způsobem jednání. Jestliže je tímto činem způsobena smrt je trest stanoven na tři až osm let odnětí svobody.

Tento konkrétní trestný čin (poškození zdraví) český TZk neupravuje.

4.4 Nedovolené přerušování těhotenství

Trestné činy proti těhotenství ženy STZ, popisuje ve třech paragrafech § 150–152 dle STZ. Trestné činy tohoto charakteru se nazývají nedovolené přerušování těhotenství. Uvedené trestné činy jsou zařazeny v prvním oddíle I. hlavy STZ, upravující trestné činy proti životu.

Trestné činy proti těhotenství ženy jsou

- přerušování těhotenství bez souhlasu těhotné ženy § 150 dle STZ
- přerušování těhotenství se souhlasem těhotné ženy § 151 dle STZ
- svádění těhotné ženy k umělému přerušování těhotenství § 152 dle STZ

Ukončení těhotenství se souhlasem ženy lze legálně provést pouze odborným zákrokem ve zdravotnickém zařízení a to do 12 týdne těhotenství.

Jak český, tak i slovenský zákon udává, že jestliže žena uměle těhotenství přeruší nebo někoho o porušení požádá tak není za tento čin trestně odpovědná, a to ani jako návodce či pomocník.⁴⁶

4.5 Shrnutí

Na slovenské trestní právní úpravě hodnotím pozitivně trestní sankce u jednotlivých trestních činů proti životu a zdraví. Tresty jsou vyšší, a tak by měly vzbuzovat větší respekt k zákonům. Otázkou zůstává, zdali pachatelé vyšší trest napomůže k jeho následné nápravě.

Dále pozitivně hodnotím, že slovenský trestní zákon popisuje v rámci některých trestných činů, vyšší sankce v případě spáchání trestného činu za krizové situace (vyhlášení krizových stavů). Český TZK, upravuje tuto problematiku jen u čtyř trestných činů, dále ji však upravuje v § 42 písm. j) obecné části TZK jako za přitěžující okolnost, což nemusí být tak konkrétní, jak je tomu u STZ.

V některých částech se slovenský zákon s českým zákonem shoduje, v jiných ne. Přibližná shoda panuje v trestných činech proti těhotenství ženy. Rozdílné chápání trestných činů je zřejmé např. u trestného činu zabití, kdy každá právní úprava pojednává o jiné skutkové podstatě činu. Další odlišnosti spatřuji v tom, že STZ neupravuje trestný čin rvačky. Naopak česká trestní úprava nedefinuje trestný čin poškození zdraví.

⁴⁶ *Slovenský trestní zákon*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2006. Prameny (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 80-7338-055-2. str. 82-83

I přes drobné rozdíly mezi jednotlivými trestnými činy I. hlav obou trestně právních úprav nejsou tyto části diametrálně odlišné.

5 ANALÝZA TRESTNÉ ČINNOSTI PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ

V současné době každý měsíc Policie ČR vydává statistické údaje o četnosti zjištění a objasnění vybraných trestních činů na území ČR na svých WWW stránkách.⁴⁷ Kde nejen občanům České republiky umožňuje seznámení se s těmito údaji. V elektronické podobě tyto údaje vydává od roku 2008, dříve tyto údaje nebyly tak snadno dostupné veřejnosti.

Taktéž zajímavá data, co se kriminality týče, vydává Institut pro kriminologii a sociální prevenci, který každoročně vydává Analýzu trendů kriminality na území České republiky za uplynulý rok. Dalším zdrojem důležitých informací současné kriminality je mapakriminality.cz, kde v přehledných tabulkách a datech lze dohledat, kolik trestných činů se stalo na území ČR a taktéž se dá vyčíst kolik se stalo trestných činů na daném policejním obvodu.⁴⁸

Kriminalita je definovaná jako počet skutků, které se staly na určitém místě a za dané časové období. Ve statistikách nalezneme různé druhy kriminality, např. majetkovou, násilnou, mravnostní apod. Policejní statistiky jsou tvořeny jak statistikami celorepublikovými, tak i krajskými, či statistikami tvořenými jednotlivými obvodními odděleními. Statistiky jsou vedeny v různých časových obdobích a to např. měsíční či roční.⁴⁹

Velké množství trestných činů proti životu a zdraví, se řadí do kriminality násilné, avšak mezi násilnou kriminalitu patří i trestné činy, které jsou jak proti zdraví, tak i proti majetku apod., například můžeme do násilných trestných činů zařadit taky loupež, únos, opuštění dítěte a další. Ve statistickém systému je i řada nepřesností, co se týká zařazení do násilné kriminality, neboť některé trestné činy jsou spáchány násilně, ale do této kategorie zařazeny nejsou a naopak.

Například již zmíněné opuštění dítěte není způsobeno násilím přesto, ale může dojít k ublížení na zdraví, či k ohrožení života smrtí. Trestný čin znásilnění je hojně způsobován pomocí násilí, avšak mezi tyto činy nepatří. Takže celkové statistiky nejsou, avšak ani nemohou být, přesně

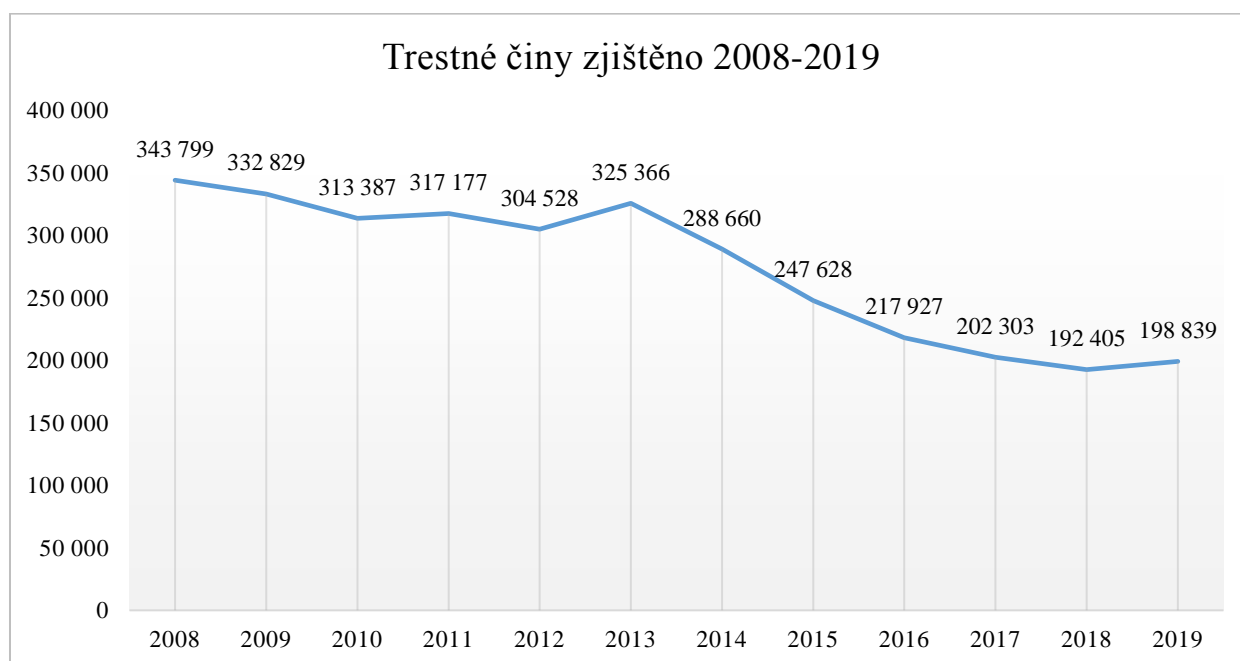
⁴⁷ Kriminalita statistické přehledy. *Policie ČR* [online]. ČR: © 2020 Policie ČR, 2020 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

⁴⁸ MAPAKRIMINALITY.CZ. *MAPAKRIMINALITY.CZ* [online]. ČR: Projekt Otevřené společnosti, 2020 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.mapakriminality.cz/#>

⁴⁹ TOMÁŠEK, Jan. *Úvod do kriminologie*. 2019. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-746-7, str. 77, 53.

definovány co se kategorií kriminality týká. Protože jednotlivé činy nelze zařadit do jednotlivých škatulek, jelikož každý spáchaný trestný čin má své specifika, a mohl by svým rozměrem být zařazen i do více druhů kriminality.⁵⁰

Celkový počet trestných činů v ČR za posledních jedenáct let byl 3 284 848 trestných činů. Nejvyšší počet zjištěných trestných činů na území ČR byl zaznamenán v roce 2008, šlo o 343 799 zjištěných trestných činů. Nejnižší počet trestných činů v uvedeném období byl zjištěn v ČR v roce 2018 – konkrétně se jednalo o celkový počet 192 405 činů. Celkový počet trestných činů v ČR klesal v období let 2013 až 2018. Celkově za toto období ubylo 40,9 % trestných činů, srovnáme-li již zmíněné roky 2013 a 2018. V roce 2019 se počet trestných činů lehce zvýšil (oproti roku 2018) a to celkově o 6 434 zjištěných trestných činů.

Tabulka 8 Graf počet zjištěných trestných činů za období 2008-2019

⁵⁰ STAŇKOVÁ, L., ŠČERBA, F., VICHLENDÁ, M. *Násilná kriminalita*. Praha: Leges, 2014, str. 24-26

rok	počet trestných činů
2008	343 799
2009	332 829
2010	313 387
2011	317 177
2012	304 528
2013	325 366
2014	288 660
2015	247 628
2016	217 927
2017	202 303
2018	192 405
2019	198 839

Tabulka 9 Počet zjištěných trestných činů za období 2008-2019

Nejčetnější trestná činnost, co se kriminality týče, se každoročně objevuje u majetkové trestné činnosti, například v roce 2018 tvořila majetková trestná činnost 51 % z celkového počtu trestných činů.⁵¹

Za násilnou trestnou činnost je považována taková činnost, jejíž významnou charakteristikou je fyzické poškození, či usmrcení konkrétní osoby (osob) eventuelně přítomnost záměru takový skutek způsobit (pokus).⁵² Násilná trestná činnost v posledních letech (2008–2019) tvoří v průměru 5–7 % ročně z celkové kriminality.

Celkový počet zjištěných násilných trestných činů na území ČR byl 196 973 násilných trestných činů za období posledních jedenácti let (2008-2019).

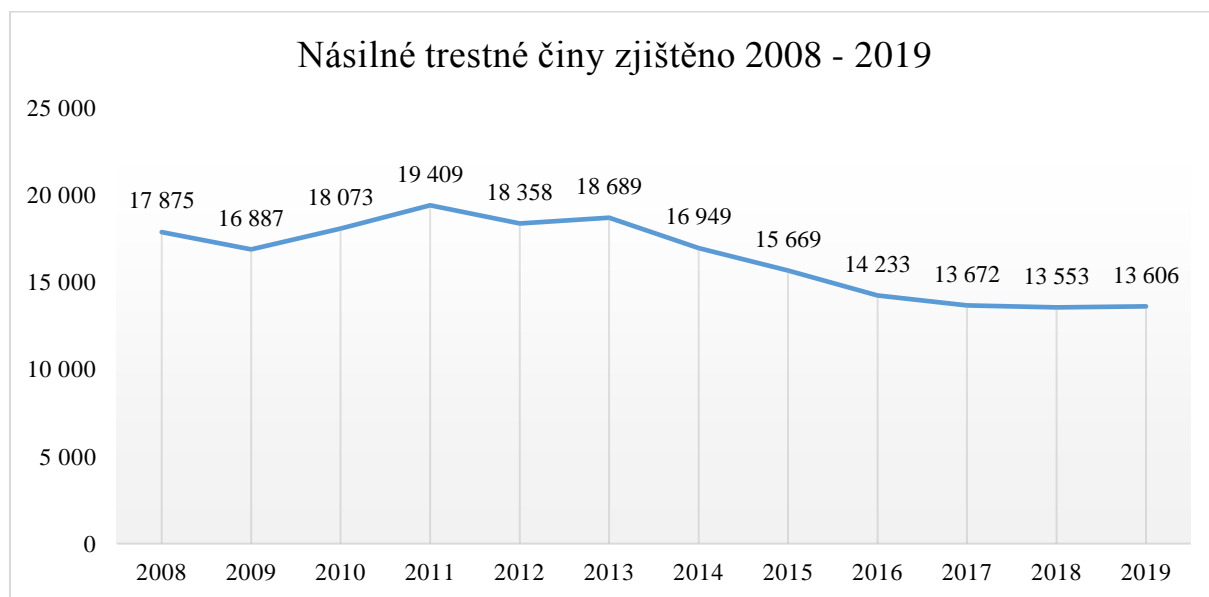
Nejvyšší hodnoty vykazoval rok 2011, konkrétně šlo o 19 409 zjištěných násilných trestných činů. Nejnižší počet násilných trestných činů byl zjištěn v roce 2018, šlo o 13 553 takových

⁵¹ DIBLÍKOVÁ A KOL., Simona. *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2018* [online]. In: . © Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019, 2019 [cit. 2020-03-11]. ISBN 978-80-7338-179-0. Dostupné z: <http://www.ok.cz/iksp/docs/454.pdf>

⁵² STAŇKOVÁ, Lenka, Filip ŠČERBA a Milan VICHLENDÁ. *Násilná kriminalita*. Praha: Leges, 2014. Teoretik. ISBN 978-80-7502-069-7. str. 15

činů. Každoročně je v průměru zjištěno šestnáct a půl tisíce násilných trestných činů. Poslední dva sledované roky, udávají hodnoty nejnižší.

Hodnoty celkově klesaly od roku 2013 až do roku 2018. V roce 2019 byla hodnota násilné kriminality 13 606 násilných skutků, tedy o 53 násilných trestných skutků než v roce předchozím.

Tabulka 10 Graf počet zjištěných násilných trestných činů za období 2008-2019

rok	počet násilných trestných činů
2008	17 875
2009	16 887
2010	18 073
2011	19 409
2012	18 358
2013	18 689
2014	16 949
2015	15 669
2016	14 233
2017	13 672
2018	13 553
2019	13 606

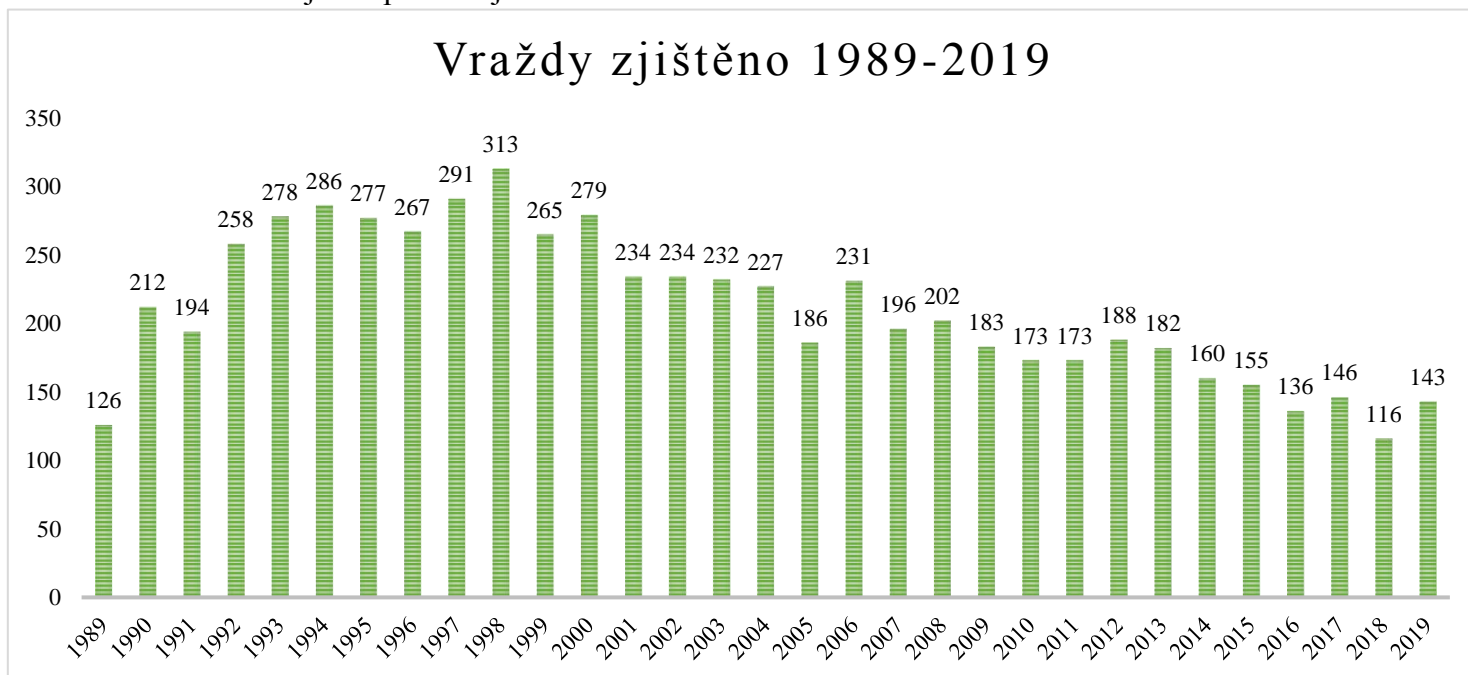
Tabulka 11 Počet zjištěných násilných trestných činů za období 2008-2019

5.1 Statistické údaje o trestném činu vraždy

Od roku 1989 se na území ČR do roku 2019 bylo zjištěno 6 543 vražd, v průměru v těchto třiceti letech vychází 211 vražd na jeden rok. Nejvyšší počet vražd byl zjištěn v roce 1998, kdy bylo zjištěno 313 vražd. Naopak nejnižší hodnota zjištění vražd bylo v roce 2018, v tomto roce bylo zjištěno 116 vražd.⁵³

V rámci statistických údajů o jednotlivých trestných činech je možno porovnávat objasněnost trestných činů. Objasněnost je podíl počtu objasněných skutků a počtu registrovaných skutků, je vždy menší nebo rovna 100 %.⁵⁴ Jestliže porovnáme údaje za období od roku 2008 až po rok 2019, zjistíme, že celková objasněnost trestného činu vražd je bez jedné desetiny 96 % (jestliže však bereme jak objasněnost za určitý rok, tak i dočasnou objasněnost za roky předešlé).

Ve sledovaném období byl nejvyšší počet vražd v roce 2008, kdy jich bylo Policií ČR zjištěno 202. Celkový počet za období let 2008-2019 činí 1 957 vražd, celkově objasněných bylo 1 761 a dočasně objasněno bylo 116 vražd. Nejúspěšnější rok, co se počtu objasnění vražd týče, byl rok 2009. Nejnižší počet objasnění čítal rok 2008.

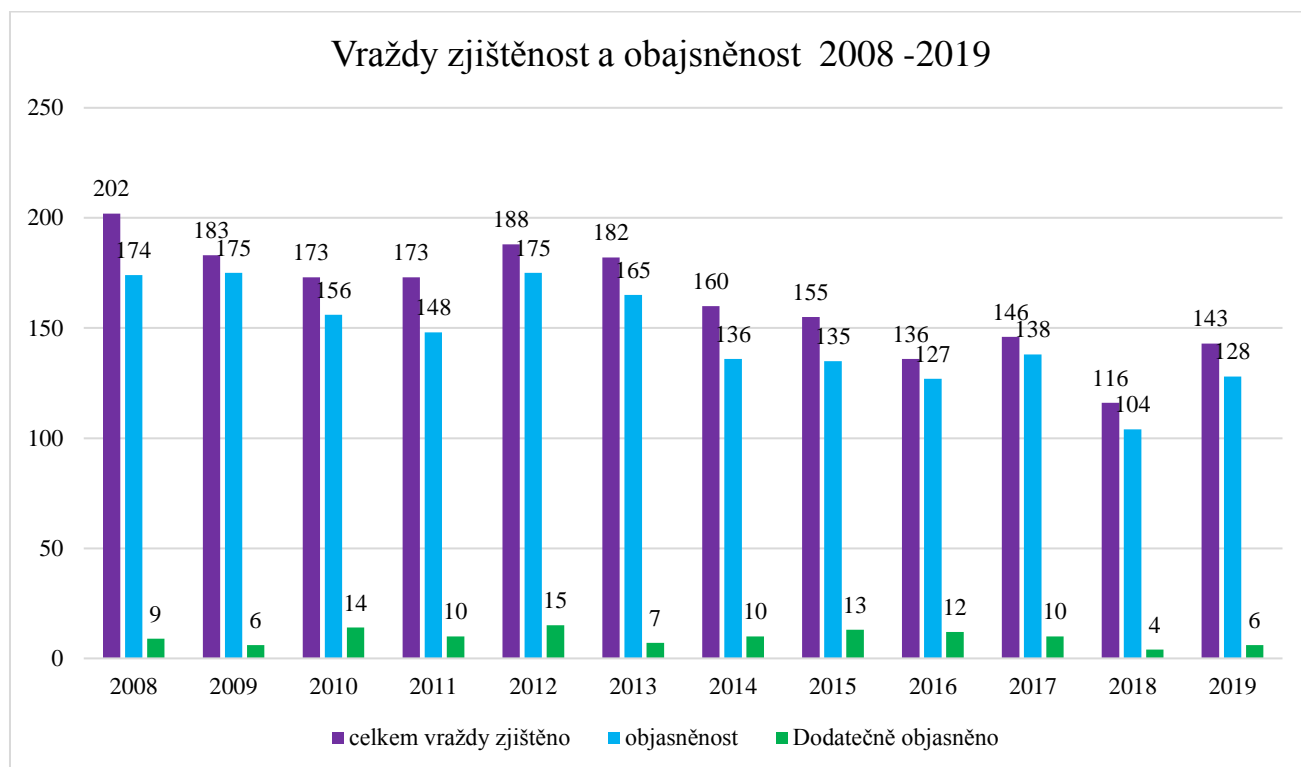
Tabulka 12 Graf počet zjištěných vražd zjištěných za období 1989–2019

⁵³ Počet vražd a loupeží od roku 1989 - Policie České republiky. Úvodní strana – Policie České republiky [online]. Copyright © 2019 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 22.02.2020]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/pocet-vrazd-a-loupezi-od-roku-1989.aspx>

⁵⁴ *Statistické přehledy kriminality za rok 2019: Analýza stavu a vývojových trendů.* [online]. In: . ČR: © 2020 Policie ČR, 2020 [cit. 2020-05-19]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2019.aspx>

rok	počet vražd	rok	počet vražd
1989	126	2004	227
1990	212	2005	186
1991	194	2006	231
1992	258	2007	196
1993	278	2008	202
1994	286	2009	183
1995	277	2010	173
1996	267	2011	173
1997	291	2012	188
1998	313	2013	182
1999	265	2014	160
2000	279	2015	155
2001	234	2016	136
2002	234	2017	146
2003	232	2018	116
		2019	143

Tabulka 13 Počet zjištěných vražd období za období 1989-2019

Tabulka 14 Graf počet vražd zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno

rok	počet vražd zjištěno	objasněno	objasněno dočasně
2008	202	174	9
2009	183	175	6
2010	173	156	14
2011	173	148	10
2012	188	175	15
2013	182	165	7
2014	160	136	10
2015	155	135	13
2016	136	127	12
2017	146	138	10
2018	116	104	4
2019	143	128	6

Tabulka 15 Počet vražd zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno

5.2 Vražda novorozeného dítěte matkou

Jedná se o vraždu, která na území ČR bývá zjištěna jen ojediněle. Celkově od roku 2008 do roku 2019 bylo těchto vražd zjištěno celkem 8 takových vražd, objasněno jich bylo 5. Celková objasněnost je necelých 63 %. V žádném roce nebyla zjištěna více jak jedna taková vražda, v letech 2014, 2017, 2018 a v roce 2019 nebyla zjištěna žádná vražda novorozeného dítěte matkou, ve zbylých letech byla zjištěna vždy po jednom případě tohoto trestného činu.

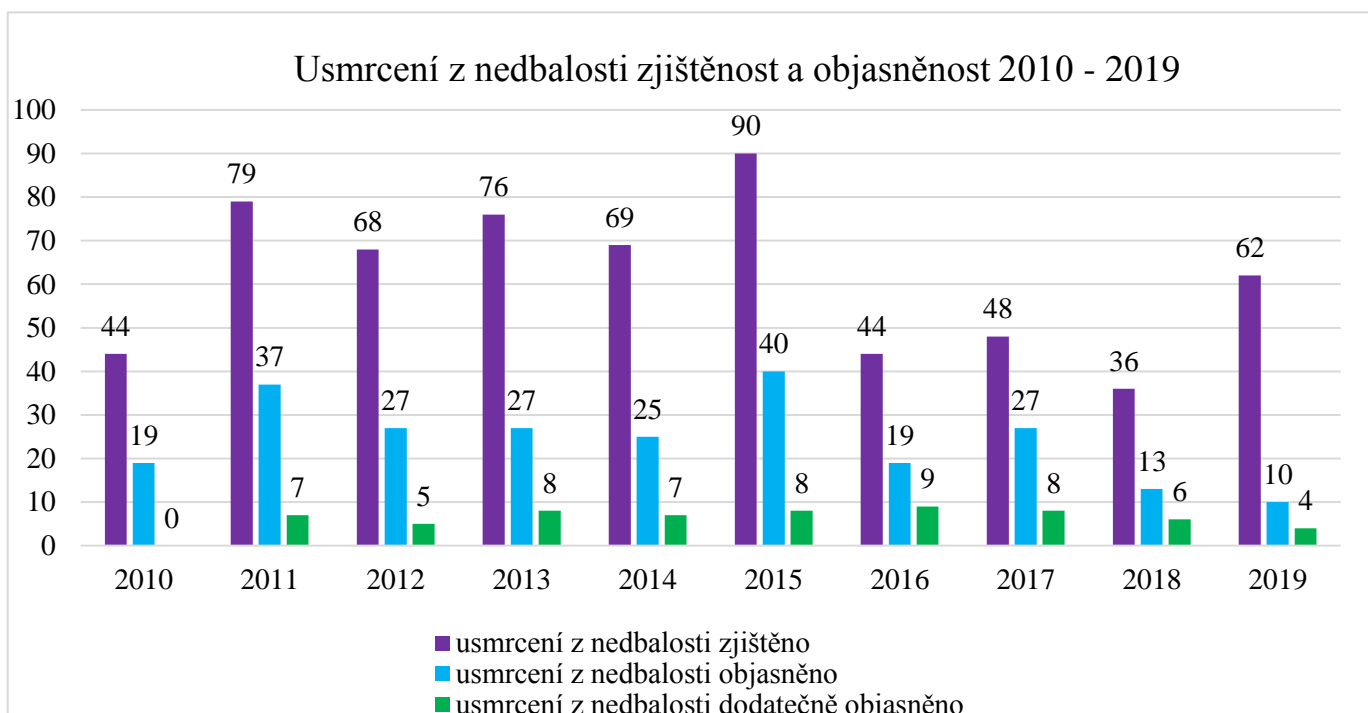
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	celkem
Vražda novorozeného dítěte matkou zjištěno	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	8
Vražda novorozeného dítěte matkou objasněno	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	5

Tabulka 16 Počet vražd novorozeného dítěte matkou za období 2008-2019

5.3 Usmrcení z nedbalosti

Policie ČR v období let 2010 až 2019 zjistila celkově 616 případů usmrcení z nedbalosti. Nejvyšší počet byl zjištěn v roce 2015, zjištěno bylo 90 případů usmrcení z nedbalosti, naopak nejnižší počet usmrcení z nedbalosti bylo zjištěno v roce 2018, kde součet počtu činů dosáhl 36 případů.

Dřívější statistiky nejsou možné, jelikož tento trestný čin je účinný až s příchodem současného trestného zákoníku. Celkově bylo objasněno 244 usmrcení a následně dočasně bylo objasněno 62 usmrcení z nedbalosti, čímž celková suma objasnění je 306 objasnění, což nečiní ani polovinu zjištěných případů. Objasněnost tohoto činu tedy dosahuje 49,7 %. Nejvyšší objasněnost byla v roce 2017, ta sahala k necelým 73 %. Naopak nejnižší objasněnosti, byla v roce 2017, kdy objasněnosti dosahovala 20 %.

Tabulka 17 Graf počet usmrcení z nedbalosti, zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno za období 2010-2019

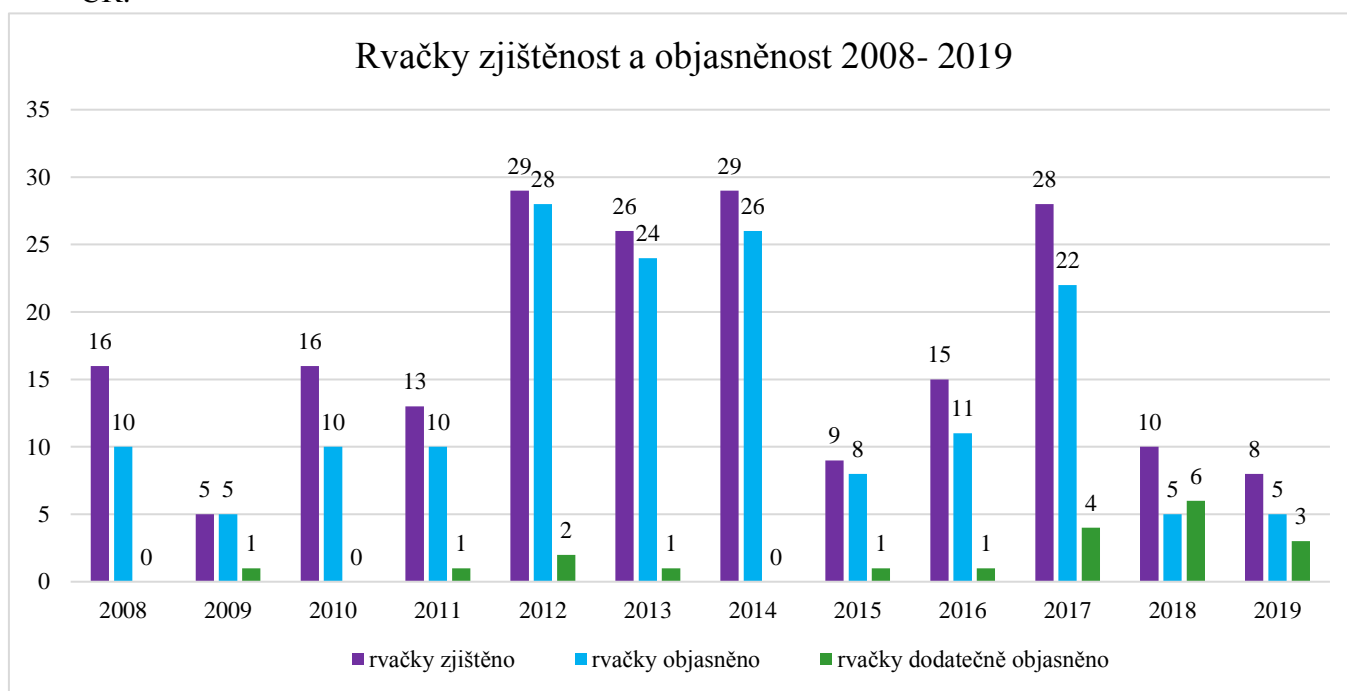
rok	usmrcení z nedbalosti zjištěno	objasněno	dodatečně objasněno
2010	44	19	0
2011	79	37	7
2012	68	27	5
2013	76	27	8
2014	69	25	7
2015	90	40	8
2016	44	19	9
2017	48	27	8
2018	36	13	6
2019	62	10	4

Tabulka 18 Usmrcení z nedbalosti zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno za období 2010-2019

5.4 Rvačky

Na území České republiky, od ledna roku 2008 až do prosince roku 2019, bylo zjištěno celkem 204 trestných činů rvačka. Nejvyšší počet trestných činů rvačky byl zjištěn v letech 2012 a 2014, kdy bylo zjištěno 29 těchto trestných činů. Nejnižší počet trestných činů rvaček byl zaznamenán v roce 2009, počet čítal 5 rvaček.

Z celkového počtu 204 rvaček bylo objasněno 167 případů tohoto trestného činu. Dodatečně bylo objasněno dalších 20 případů. Celková objasněnost je necelých 92 % trestných činů rvaček. Nejvyšší počet objasněných případů bylo v roce 2012, celková objasněnost v tomto roce činila necelých 97 %. V průměru se rvaček celkem stane za jeden kalendářní rok 17 na území ČR.

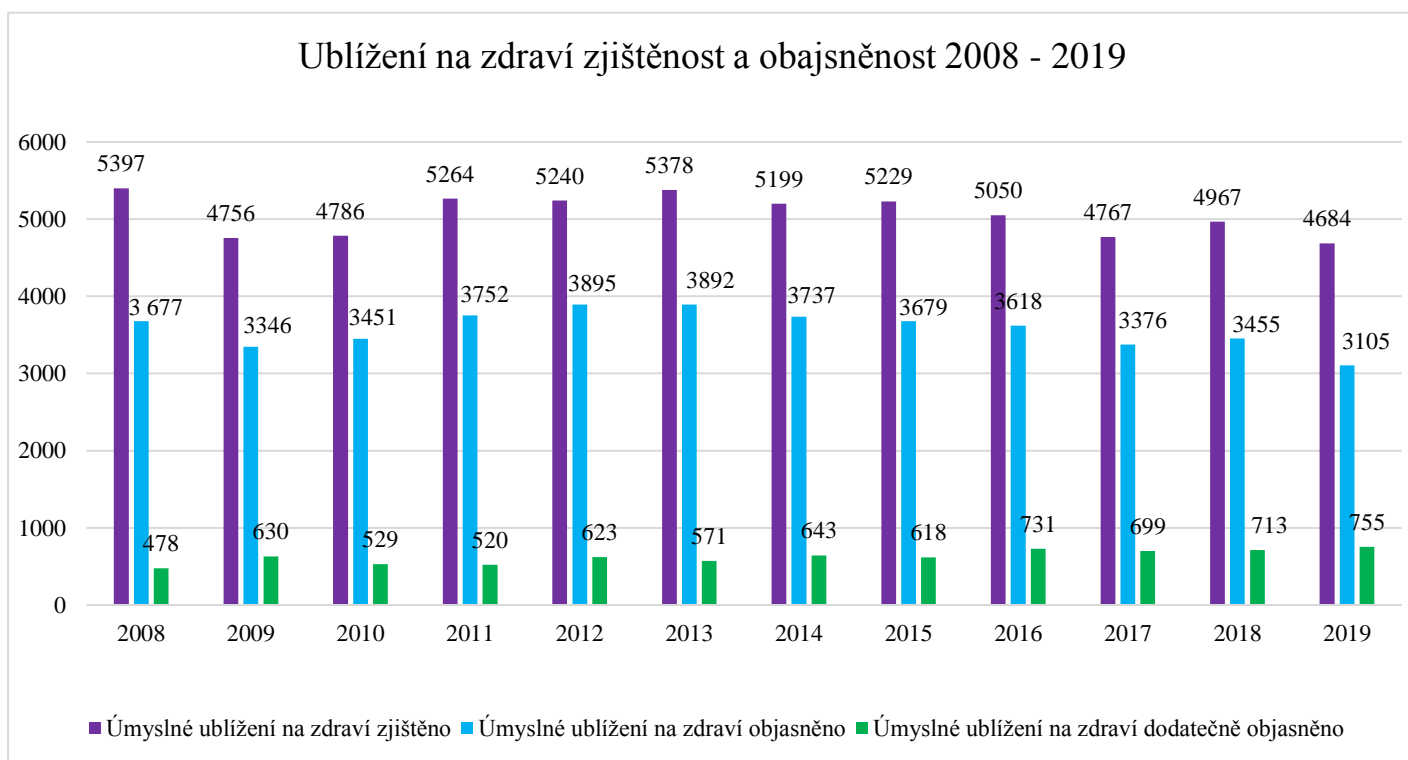
Tabulka 19 Graf počet rvaček zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno za období 2008-2019

rok	rvačky zjištěno	objasněno	dodatečně objasněno
2008	16	10	0
2009	5	5	1
2010	16	10	0
2011	13	10	1
2012	29	28	2
2013	26	24	1
2014	29	26	0
2015	9	8	1
2016	15	11	1
2017	28	22	4
2018	10	5	6
2019	8	5	3

Tabulka 20 Počet rvaček zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno za období 2008-2019

5.5 Ublížení na zdraví

Tento trestný čin je počtem nejčtenější zjištění z námi sledovaných trestných činů. Za roky 2008 až 2019 bylo těchto skutkových podstat zjištěno celkem 60 717. Ani jeden rok neklesla tato hodnota pod čtyři a půl tisíce případů. Nejčtenějším rokem v počtu zjištění ublížení na zdraví je rok 2008, jenž celková hodnota sčítá 5 397. Nejvyšší počet objasnění byl v roce 2012, bylo objasněno celkově 4 518 případů z toho 623 bylo případů objasněno z dřívějších let. Nejméně bylo zjištěno 4 684, trestných činů ublížení na zdraví, a to v roce 2019. Celková objasněnost za celých 11 let byla 83,2 %. V průměru všech let dosahuje objasněnost hodnoty vyšší než 80 procent, jen rok 2008 vykazuje hodnoty nižší a to necelých 77 %.

Tabulka 21 Graf počet ublížení na zdraví zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno za období 2008-2019

rok	Úmyslné ublížení na zdraví zjištěno	objasněno	dodatečně objasněno
2008	5397	3 677	478
2009	4756	3346	630
2010	4786	3451	529
2011	5264	3752	520
2012	5240	3895	623
2013	5378	3892	571
2014	5199	3737	643
2015	5229	3679	618
2016	5050	3618	731
2017	4767	3376	699
2018	4967	3455	713
2019	4684	3105	755

Tabulka 22 Počet ublížení na zdraví zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno za období 2008-2019

5.6 Usmrcení lidského plodu

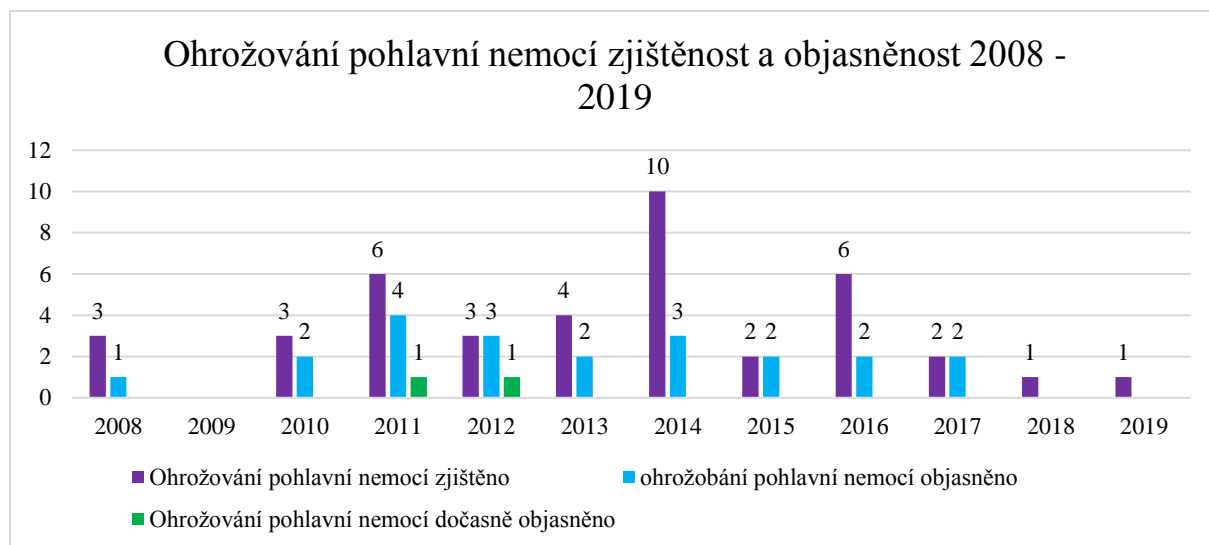
Statistiky jasně ukazují, že trestné činy proti těhotenství ženy se na území ČR objevují jen v malém počtu. Celkově od roku 2008 do roku 2019 bylo zjištěno 19 případů usmrcení lidského plodu, kdy usmrcení lidského plodu – pomoc a svádění ženy bylo zjištěno za dané období celkem 9krát objasněno bylo 5 případů, celková objasněnost čítá 55,6 %. Usmrcení lidského plodu – bez souhlasu ženy bylo zjištěno pouze jednou, a to v roce 2010, tento případ nebyl objasněn, takže celková objasněnost tohoto činu je nulová a usmrcení lidského plodu – se souhlasem ženy bylo celkově za 11 let zjištěno 9krát a objasněno bylo 5 těchto skutků. Celková objasněnost je tedy stejná jako u prvního zmiňovaného trestného činu a to 55,6 %. Nejvíce zjištění trestných činů proti těhotné ženě bylo v roce 2017, kdy byly celkově 4 takové případy. Naproti tomu nejnižší ročníky těchto činů, co se počtu zjištění týče, byly v letech 2011, 2015 a 2016, kdy nebyl zaznamenán žádný takový čin.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	celkem
Usmrcení lidského plodu – pomoc a svádění ženy zjištěno	1	0	0	0	1	1	2	0	0	2	1	1	9
Usmrcení lidského plodu – pomoc a svádění ženy objasněno	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	0	1	5
Usmrcení lidského plodu – bez souhlasu ženy zjištěno	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Usmrcení lidského plodu – bez souhlasu ženy objasněno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Usmrcení lidského plodu – se souhlasem ženy zjištěno	2	2	0	0	1	0	1	0	0	2	0	1	9
Usmrcení lidského plodu – se souhlasem ženy objasněno	0	2	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	5

Tabulka 23 Počet usmrcení lidského plodu za období 2008-2019

5.1 Ohrožování pohlavní nemocí

Od roku 2008 do roku 2019 bylo zjištěno celkem 41 případů, celkem bylo objasněno 23 z nich a z těchto 23 objasněných byly 2 dočasně objasněny. Nejvíce naplněných skutkových podstat bylo v roce 2014, kdy jejich počet dosáhl 10, naproti tomu v roce 2009 tento skutek nebyl zjištěn ani jeden a nebyl žádný objasněn. Celková objasněnost tohoto trestného činu je něco málo pře 56 %.

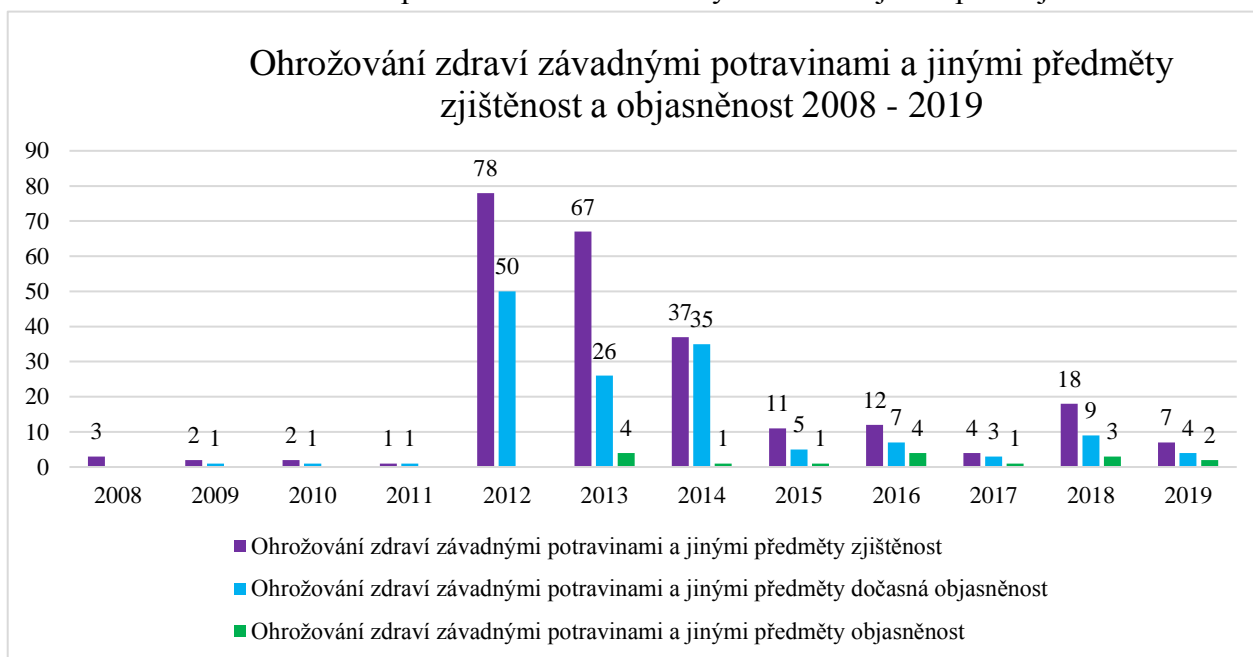
Tabulka 24 Graf počet ohrožování pohlavní nemocí zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno za období 2008-2019

rok	ohrožování pohlavní nemocí zjištěno	objasněno	dodatečně objasněno
2008	3	1	0
2009	0	0	0
2010	3	2	0
2011	6	4	1
2012	3	3	1
2013	4	2	0
2014	10	3	0
2015	2	2	0
2016	6	2	0
2017	2	2	0
2018	1	0	0
2019	1	0	0

Tabulka 25 Počet ohrožování pohlavní nemocí zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno za období 2008-2019

5.2 Ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty

Za uplynulé období, tedy v letech 2008 až 2019, bylo zjištěno celkem 242 případů ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty. Objasněno bylo 158 z nich. Dočasně bylo objasněno 16 takových skutků. Počet 78 zjištění za rok byl pro tento skutek nejvyšší a stal se v roce 2012. Avšak v roce předchozím roce 2011 byl tento čin zjištěn pouze jeden.

Tabulka 26 Graf ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno za období 2008–2019

rok	Ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty zjištěno	objasněno	dodatečně objasněno
2008	3	0	0
2009	2	1	0
2010	2	1	0
2011	1	1	0
2012	78	50	0
2013	67	26	4
2014	37	35	1
2015	11	5	1
2016	12	7	4
2017	4	3	1
2018	18	9	3
2019	7	4	2

Tabulka 27 Počet ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno za období 2008–2019

ZÁVĚR

Hlavním cílem práce bylo charakterizovat právní rámec ochrany života a zdraví, dále specifikovat jednotlivé trestné činy proti životu a zdraví a zpracovat výklad skutkových podstat. V praktické části bylo cílem provedení komparace právní úpravy trestné činnosti na ochranu zdraví a života v České republice a ve Slovenské republice. Taktéž analyzovat trestnou činnost na území České republiky z hlediska četnosti, skladby a objasněnosti trestné činnosti.

Právní rámec ochrany života a zdraví byl v práci popsán v první kapitole, kde byl sepsán souhrn legislativních norem, týkající se této oblasti. Specifikací jednotlivých trestných činů proti zdraví a životu se zabývá kapitola dva a především kapitola tři. Obě kapitoly byly zaměřeny na právní úpravu trestných činů v TZk, konkrétně jeho první hlavy zvláštní části.

Komparace provedená ve čtvrté kapitole srovnává úpravu jednotlivých trestných činů v rámci českého trestního zákona a slovenského trestního zákona. Zde je možno najít, např. v čem základním se liší, či naopak shodují, definice jednotlivých trestných činů proti životu a zdraví, jak se liší tresty, které mohou být pachatelům uděleny.

V páté kapitole byla provedena stručná analýza trestné činnosti na území České republiky. V analýze bylo pracováno převážně s daty za dobu posledních jedenácti let, což je statisticky již poměrně významné období. V analýze je možné zjistit četnost jednotlivých trestných činů a míru objasněnosti těchto trestných činů.

Za nejvíce přínosnou hodnotím především kapitolu čtyři a pět, kde lze prakticky uchopit a pochopit pojmy, které jsou v práci popsány v předchozích kapitolách. Konkrétně je možno vidět, jak může jednotlivé trestné činy chápat jiný trestný zákoník než pouze náš český, dále lze sledovat, kolik jednotlivých trestných činů bylo od roku 2008 na území České republiky zjištěno či objasněno. Je možné vyčíst četnost trestných činů i jejich objasněnost, což považuji za zajímavá data.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. §140-167 HLAVA I TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ. In: DRAŠTÍK, Antonín, Robert FREMR, Tomáš DURDÍK, Miroslav RŮŽIČKA, Alexander STOLAŘ aj. Trestní zákoník: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit 2020-4-20]. ASPI_IDKO40_2009cz. Dostupné v Systému ASPI. ISSN:2336-517X.
2. BÍLKOVÁ, Jana. Koncepce ochrany života a zdraví v trestním právu [online]. Olomouc, 2011 [cit. 2020-05-23]. Dostupné z: <<https://theses.cz/id/f3xez6/>>.Rigorózní práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Právnická fakulta.
3. DIBLÍKOVÁ A KOL., Simona. *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2018* [online]. In: . © Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019, 2019 [cit. 2020-03-11]. ISBN 978-80-7338-179-0. Dostupné z: <http://www.ok.cz/iksp/docs/454.pdf>
4. DRAŠTÍK, Antonín. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-790-4.
5. Hlava šestá trestní zákoník. *Zákony pro lidi* [online]. ČR: © AION CS, 2010 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1950-86#hlava6>
6. JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. Praha: Leges, 2009. Glosátor. ISBN 978-80-7502-106-9
7. JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. Praha: Leges, 2009. Glosátor. ISBN 978-80-7502-230-1.
8. Kriminalita statistické přehledy. *Policie ČR* [online]. ČR: © 2020 Policie ČR, 2020 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>
9. MAPAKRIMINALITY.CZ. *MAPAKRIMINALITY.CZ* [online]. ČR: Projekt Otevřené společnosti, 2020 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.mapakriminality.cz/#>
10. Nařízení vlády č. 453/2009 Sb.: Nařízení vlády, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za nakažlivé lidské nemoci, nakažlivé nemoci zvířat, nakažlivé nemoci rostlin a škůdce užitkových rostlin. *Zákony pro lidi* [online]. ČR: © AION CS, 2009, 22.12.2009 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-453>
11. Nařízení vlády č. 453/2009 Sb.: Nařízení vlády, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za nakažlivé lidské nemoci, nakažlivé nemoci zvířat, nakažlivé nemoci rostlin a škůdce užitkových rostlin. *Zákony pro lidi* [online]. ČR: © AION CS,

- 2009, 22.12.2009 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-453>
- Olomouc, 2011 [cit. 2020-05-14]. Dostupné z: <<https://theses.cz/id/f3xez6/>>. Rigorózní práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Právnická fakulta.
12. PAVLÍČEK, Václav. *Ústavní právo a státověda*. Praha: Leges, 2011. Student (Leges). ISBN 978-80-87212-90-5.
13. PAVLÍČEK, Václav. *Ústavní právo a státověda*. Praha: Linde, 2004. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 80-7201-472-2.
14. Počet vražd a loupeží od roku 1989 - Policie České republiky. Úvodní strana – Policie České republiky [online]. Copyright © 2019 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 22.02.2020]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/pocet-vrazd-a-loupezi-od-roku-1989.aspx>
15. PRŮCHA, Jan, Jiří MAREŠ a Eliška WALTEROVÁ. *Pedagogický slovník*. 2. rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-71-78-252-1.
16. PRŮCHA, Jan, Jiří MAREŠ a Eliška WALTEROVÁ. *Pedagogický slovník*. 2. rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-71-78-252-1.
17. Rozdíl mezi trestným činem vraždy a zabitím. *Pravniprostor.cz* [online]. ČR: ATLAS consulting spol. s r.o., 2014, 30.12.2014 [cit. 2020-05-07]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/rozdil-mezi-trestnym-cinem-vrazdy-a-zabitim>
18. *Slovenský trestní zákon*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2006. Prameny (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 80-7338-055-2
19. STAŇKOVÁ, L., ŠČERBA, F., VICHLENDÁ, M. *Násilná kriminalita*. Praha: Leges, 2014.
20. *Statistické přehledy kriminality za rok 2019: Analýza stavu a vývojových trendů*. [online]. In : ČR: © 2020 Policie ČR, 2020 [cit. 2020-05-19]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2019.aspx>
21. ŠÁMAL, Pavel, Oto NOVOTNÝ, Tomáš GRIVNA, Jiří HERCZEG, Marie VANDUCHOVÁ a Rudolf VOKOUN. *Trestní právo hmotné*. 8., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-358-7.
22. ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2010. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-178-9.

23. TOMÁŠEK, Jan. *Úvod do kriminologie*. 2019. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-746-7.
24. *Trestní předpisy: redakční uzávěrka 1. 1. 2019* Ostrava: Sagit, 2010-, **2019**(1289). ÚZ. ISBN 978-80-7488-322-4
25. WHO remains firmly committed to the principles set out in the preamble to the Constitution. *World Health Organization* [online]. 2020: © 2020 WHO, 2020 [cit. 2020-05-18]. Dostupné z: [who.int/about/who-we-are/constitution?fbclid=IwAR3cdR_R6Br5LvrKG2-K-76aqu0iI0Ca8MNE-HoVWok97XbH21bS7OcAzWOk](https://www.who.int/about/who-we-are/constitution?fbclid=IwAR3cdR_R6Br5LvrKG2-K-76aqu0iI0Ca8MNE-HoVWok97XbH21bS7OcAzWOk)
26. Zákon č. 140/1961 Sb. *Zákony pro lidi* [online]. ČR: © AION CS, 2010 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-140>
27. Zákon č. 258/2000 Sb.: Zákon o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů. *Zákony pro lidi* [online]. ČR: © AION CS, 2020, 1.5.2020 [cit. 2020-05-11]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-258>
28. Zákon č. 285/2002 Sb.: Zákon o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů a o změně některých zákonů (transplantační zákon). *Zákony pro lidi* [online]. ČR: © AION CS, 2002, 28.6.2002 [cit. 2020-05-18]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-285?text=Transplanta%C4%8Dn%C3%AD+z%C3%A1kon>
29. ZOUBEK, Vladimír. *Lidská práva: globalizace - bezpečnost*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-103-8.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

TZk	Zákon číslo 40/2009 Sb. Trestní zákoník
Sb.	Sbírka
č.	Číslo
z.	Zákon
STZ	Zákon číslo 300/2005 Sb. Trestný zákon
ČR	Česká republika
SR	Slovenská republika
%	Procento
Např.	Například
Atd.	A tak dále
Aj.	A jiné
Tj.	To jest

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty.....	35
Tabulka 2 Trestné činy proti těhotenství ženy	37
Tabulka 3 Neoprávněné odebrání tkání a orgánů.....	38
Tabulka 4 Nedovolené nakládání s tkáněmi a orgány.....	39
Tabulka 5 Odběr tkáně, orgánu a provedení transplantace za úplatu.....	40
Tabulka 6 Nedovolené nakládání s lidským embryem a lidským genomem.....	41
Tabulka 7 Srovnání některých trestů.....	44
Tabulka 8 Graf počet zjištěných trestných činů za období 2008-2019	50
Tabulka 9 Počet zjištěných trestných činů za období 2008-2019	51
Tabulka 10 Graf počet zjištěných násilných trestných činů za období 2008-2019.....	52
Tabulka 11 Počet zjištěných násilných trestných činů za období 2008-2019	52
Tabulka 12 Graf počet zjištěných vražd zjištěných za období 1989–2019.....	53
Tabulka 13 Počet zjištěných vražd období za období 1989-2019.....	54
Tabulka 14 Graf počet vražd zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno	55
Tabulka 15 Počet vražd zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno	55
Tabulka 16 Počet vražd novorozeného dítěte matkou za období 2008-2019	56
Tabulka 17 Graf počet usmrcení z nedbalosti, zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno za období 2010-2019	57
Tabulka 18 Usmrcení z nedbalosti zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno za období 2010-2019	57
Tabulka 19 Graf počet rvaček zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno za období 2008- 2019	58
Tabulka 20 Počet rvaček zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno za období 2008-2019	59
Tabulka 21 Graf počet ublížení na zdraví zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno za období 2008-2019	60
Tabulka 22 Počet ublížení na zdraví zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno za období 2008-2019	61
Tabulka 23 Počet usmrcení lidského plodu za období 2008-2019.....	62
Tabulka 24 Graf počet ohrožování pohlavní nemocí zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno za období 2008-2019	63

Tabulka 25 Počet ohrožování pohlavní nemocí zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno za období 2008-2019	63
Tabulka 26 Graf ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno za období 2008–2019	64
Tabulka 27 Počet ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty zjištěno, objasněno, dodatečně objasněno za období 2008–2019	64